

گرامر

اردو

Ketabton.com

تألیف : عبدالمنان تائب با پنج سال تحصیلات در کراچی

مکالمہ : ۱ { معرفی }

خالد: السلام علیکم ورحمۃ اللہ۔	السلام علیکم ورحمۃ اللہ
طارق: وعلیکم السلام ورحمۃ اللہ وبرکاتہ۔	وعلیکم السلام ورحمۃ اللہ و برکاتہ
خالد: بھائی جان، آپ کی طبیعت کیسی ہے؟	برادر جان! حال شما چطور است؟
طارق: الحمد للہ، خیریت سے ہوں۔ اور آپ کا مزاج کیسا ہے؟	الحمد لله خوب ہستم۔ حال شما چطور است؟
خالد: الحمد للہ میں بھی ٹھیک ہوں۔	الحمد لله من هم خوب ہستم۔
معاف کیجیے، آپ کا اسم گرامی کیا ہے؟	ببخشیدا نام گرامی شما چیست؟
طارق: میرا نام طارق ہے اور آپ کا اسم گرامی؟	نام من طارق است۔ و نام گرامی شما؟
خالد: میرا نام خالد ہے۔	نام من خالد است۔
آپ کے والد صاحب کا اسم گرامی کیا ہے؟	نام گرامی پدر شما چیست؟
طارق: میرے والد صاحب کا نام سعید ہے۔	نام پدر من سعید است۔
اور آپ کے والد صاحب کا نام مبارک؟	و نام مبارک پدر شما؟
خالد: میرے والد صاحب کا نام فاروق ہے۔	نام پدر من فاروق است۔
طارق: آپ کس ملک کے ہیں؟	شما از کدام کشور ہستید؟
خالد: میں افغانستان سے ہوں اور آپ کہاں کے ہیں؟	من از افغانستان ہستم۔ و شما از کجا ہستید؟
طارق: میں پاکستان سے ہوں۔	من از پاکستان ہستم۔
آپ افغانستان کے کس شہر سے ہیں؟	شما از کدام شہر افغانستان ہستید؟
خالد: میں ہرات شہر سے ہوں اور آپ کس شہر کے ہیں؟	من از شہر ہرات ہستم و شما از کدام شہر ہستید؟
طارق: میں کراچی شہر کا ہوں۔ آپ کس علاقے میں رہتے ہیں؟	من از شہر کراچی ہستم۔
خالد: میں ملاسیان کے علاقے میں رہتا ہوں۔ اور آپ کہاں رہتے ہیں؟	شما در کدام منطقہ زندگی می کنید؟
طارق: میں گلشن اقبال میں رہتا ہوں۔	من در منطقہ ملاسیان زندگی می کنیم۔
خالد: آپ سے مل کر مجھے بہت خوشی ہوئی۔	و شما کجا زندگی می کنید؟
طارق: آپ کا شکریہ پھر ملیں گے۔	من در گلشن اقبال زندگی می کنم۔
	من از ملاقات با شما بسیار خوشحال شدم۔
	تشکر از شما دوبارہ ملاقات خواہیم کرد۔

مکالمہ : ۲ {معرفی}

خالد: السلام علیکم ورحمۃ اللہ۔	السلام علیکم ورحمۃ اللہ
طارق: وعلیکم السلام ورحمۃ اللہ وبرکاتہ۔	و علیکم السلام ورحمۃ اللہ و برکاتہ
خالد: کیا آپ کے پاس شناختی کارڈ ہے؟	آیا شما تذکرہ / شناسنامہ دارید؟
طارق: جی ہاں۔ کیا آپ کے پاس پاسپورٹ ہے؟	بلہ! آیا شما پاسپورٹ دارید؟
خالد: جی ہاں، میرے پاس پاسپورٹ ہے۔	بلہ! من پاسپورٹ دارم۔
طارق: کتنے مہینے کا ویزا لگ گیا ہے؟	ویزای شما چند ماہہ است؟
خالد: تین مہینے کا ویزا لگ گیا ہے۔	ویزای من سه ماہہ است۔
طارق: کیا رجسٹریشن کرائی ہے؟	آیا راجسٹر ثبت نمودہ اید؟
خالد: جی ہاں، رجسٹریشن کرائی ہے۔	بلہ! راجسٹر ثبت نمودہ ام۔
طارق: معاف کرنا، آپ کا پیشہ کیا ہے؟	ببخشید شغل شما چیست؟
خالد: میں ڈاکٹر ہوں۔	من یک دکتر هستم۔
آپ کیا کام کرتے ہیں؟	شما چه کار می کنید؟
طارق: میں موبائل کا کام کرتا ہوں۔	من کار موبایل را می کنم۔
آپ کی تنخواہ کتنی ہے؟	معاش / حقوق شما چقدر است؟
خالد: میری تنخواہ تیس ہزار روپے ہے۔	معاش / حقوق من سی ہزار روپیہ است۔
طارق: آپ کی عمر کتنی ہے؟	سن شما چند است؟
خالد: میری عمر تیس سال ہے۔	سن من سی سال است۔
طارق: آپ کی ولادت کہاں ہوئی؟	شما کجا متولد شدہ اید؟
خالد: میں ہرات شہر میں پیدا ہوا ہوں۔	من در شہر ہرات متولد شدہ ام۔
طارق: آپ کی تاریخ ولادت کیا ہے؟	تاریخ تولد شما چیست؟
خالد: میری ولادت یکم اکتوبر سن ۱۹۸۳ء {انیس سو چوراسی} کو ہوئی۔	من در اول اکتوبر سال ۱۹۸۳ میلادی متولد شدہ ام۔
طارق: پھر ملیں گے ان شاء اللہ۔	دوبارہ ملاقات خواہیم کرد ان شاء اللہ۔
خالد: ان شاء اللہ۔	ان شاء اللہ۔

مکالمہ : ۳ {معرفی}

خالد: السلام علیکم ورحمۃ اللہ۔	السلام علیکم ورحمۃ اللہ
طارق: وعلیکم السلام ورحمۃ اللہ وبرکاتہ۔	و علیکم السلام ورحمۃ اللہ و برکاتہ
خالد: کیا آپ شادی شدہ ہیں؟	آیا شما متاهل هستید؟
طارق: نہیں بلکہ کنوارہ / غیر شادی شدہ ہوں۔	نہ بلکہ مجرد ہستم۔
اور کیا آپ شادی کر چکے ہیں؟	آیا شما عروسی کردہ اید؟
خالد: جی ہاں، میں نے شادی کی ہے۔	بلہ! من عروسی کردہ ام۔
طارق: آپ کے کتنے بچے ہیں؟	شما چند بچہ دارید؟
خالد: میرے تین بچے ہیں۔	من سه بچہ دارم۔
طارق: آپ کے کتنے بھائی ہیں؟	شما چند برادر دارید؟
خالد: میرے چار بھائی ہیں۔	من چهار برادر دارم۔
طارق: کیا آپ کے والدین زندہ ہیں؟	آیا پدر و مادر شما زندہ اند؟
خالد: جی ہاں الحمد للہ دونوں زندہ ہیں۔ اور آپ کے والدین؟	بلہ! الحمد للہ هر دو زندہ اند۔ و پدر و مادر شما؟
طارق: میری والدہ فوت ہو چکی ہیں، البتہ والد محترم زندہ ہیں۔	مادرم وفات نموده البتہ پدر محترم زندہ است۔
خالد: آپ کی مادری زبان کیا ہے؟	زبان مادری شما چیست؟
طارق: میری مادری زبان پشتو ہے۔	زبان مادری من پشتو است۔
خالد: کیا آپ کو فارسی آتی ہے؟	آیا شما فارسی می دانید؟
طارق: نہیں، اور آپ پشتو جانتے ہیں؟	نہ! و شما پشتو می دانید؟
خالد: بہت کم جانتا ہوں۔	بسیار کم می دانم۔
طارق: آپ کے گھر کا کھل پتہ کیا ہے؟	آدرس کامل خانہ شما چیست؟
خالد: میں گلستان جوہر، گلی نمبر دس، گھر نمبر تیس میں رہتا ہوں۔	من در گلستان جوہر، کوچہ شماره ۱۰، خانہ شماره ۳۰ زندگی می کنم
طارق: پھر ملیں گے ان شاء اللہ، السلام علیکم ورحمۃ اللہ۔	دوبارہ ملاقات خواہیم کرد ان شاء اللہ، السلام علیکم ورحمۃ اللہ
خالد: وعلیکم السلام ورحمۃ اللہ وبرکاتہ۔	و علیکم السلام ورحمۃ اللہ و برکاتہ

مکالمہ : ۴ { گفتگوی استاد و شاگرد }

استاد: آج کون غیر حاضر ہے؟	امروز چہ کسی غایب است؟
شاگرد: مصعب غیر حاضر ہے۔	مصعب غایب است۔
استاد: کیا تمہیں معلوم ہے وہ کیوں غائب ہوا ہے؟	آیا شما می دانید کہ او چرا غایب است؟
شاگرد: اپنے دوست کی شادی میں گیا ہے۔	بہ عروسی دوستش رفتہ است۔
استاد: آپ کل کیوں غیر حاضر تھے؟	شما دیروز چرا غایب بودید؟
شاگرد: استاذ جی، معذرت خواہ ہوں، میں بہت سخت بیمار تھا۔	استاد جان معذرت می خواہم من بسیار شدید مریض بودم۔
استاد: جب کوئی ضروری کام پیش آئے تو رخصت لینا چاہیے۔	هر وقت کدام کاری ضروری پیش می آید باید مرخصی گرفت۔
شاگرد: ٹھیک ہے استاذ جی۔	خوب است استاد جان۔
استاد: آج تم کیوں دیر سے آئے؟	امروز چرا شما دیر آمدید؟
شاگرد: استاذ جی، معاف کیجیے گا، میری موٹر سائیکل خراب ہو گئی تھی۔	استاد جان لطفا ببخشید سیکل /موتور من خراب شدہ بود۔
استاد: جلدی کھڑے ہو جاؤ اور کل کا سبق مجھے سناؤ۔	زود بایست و درس دیروز را بخوان۔
شاگرد: معاف کیجیے استاذ جی یاد نہیں کر سکا۔	ببخشید استاد جان نتوانستم یاد کنم۔
استاد: کیوں یاد نہیں کیا؟	چرا یاد نکردی؟
شاگرد: کل بہت مصروف تھا۔	دیروز بسیار مشغول بودم۔
استاد: کل کا سبق ایک دوسرے کو سناؤ تاکہ اچھی طرح یاد ہو جائے۔	درس دیروز را برای یکدیگر بخوانید تا خوب یاد شود۔
شاگرد: ٹھیک ہے استاذ جی۔	خوب است استاد جان۔
استاد: کیا پچھلے ہفتہ کا حوا یاد کیا ہے؟	آیا مکالمہ ہفتہ گذشتہ را یاد کردہ ای؟
شاگرد: الحمد للہ، میں یاد کر چکا ہوں لیکن پکا نہیں ہے۔	الحمد لله من یاد کردہ ام اما پختہ نیست۔
استاد: کیا آج کا سبق سمجھ گئے؟	آیا درس امروز را فهمیدید؟
شاگرد: تیسری لائن اچھی طرح سمجھ میں نہیں آئی۔	خط سوم را خوب نفہمیدم۔
استاد: دوبارہ دہراؤں گا خوب سن لیں۔	دوبارہ تکرار می کنم خوب گوش کنید۔
شاگرد: حمد کا معنی کیا ہے استاذ جی؟	معنای حمد چیست استاد جان؟
استاد: حمد کا معنی ہے اشعار میں اللہ تعالیٰ کی تعریف کرنا۔	معنای حمد است تعریف کردن الله متعال در اشعار۔

مکالمہ : ۵ { گفتگوی مسافر با پولیس }

پولیس: السلام علیکم ورحمۃ اللہ۔	السلام علیکم ورحمۃ اللہ
مسافر: وعلیکم السلام ورحمۃ اللہ وبرکاتہ۔	و علیکم السلام ورحمۃ اللہ و برکاتہ
پولیس: برائے مہربانی اپنا پاسپورٹ دکھائیے۔	لطفا پاسپورٹ خود را نشان دهید۔
مسافر: لیجیے، یہ میرا پاسپورٹ ہے۔	بفرمایید این پاسپورٹ من است۔
پولیس: کہاں سے آرہے ہو؟	از کجا می آید؟
مسافر: افغانستان سے آرہا ہوں۔	از افغانستان می آیم۔
پولیس: افغانستان کے کس شہر سے آرہے ہو؟	از کدام شہر افغانستان می آید؟
مسافر: ہرات شہر سے آرہا ہوں۔	از شہر ہرات می آیم۔
پولیس: کہاں جانا ہے؟	کجا می روید؟
مسافر: کراچی جانا ہے۔	کراچی می روم۔
پولیس: کس کام سے کراچی جا رہے ہو؟	بخاطر چہ کاری بہ کراچی می روید؟
مسافر: کچھ سامان خریدنے کے لیے کراچی جا رہا ہوں۔	برای خرید کمی وسایل، کراچی می روم۔
پولیس: کراچی میں کہاں ٹھہرو گے؟	در کراچی کجا اقامت خواهید کرد؟
مسافر: ایک ہوٹل میں ٹھہروں گا۔	در یک هتل اقامت خواهم کرد۔
پولیس: کیا یہ سامان آپ کا ہے؟	آیا این وسایل از شما است؟
مسافر: جی ہاں، میرا ہے۔	بلہ از من است۔
پولیس: آپ کے بیگ میں کیا چیز ہے؟	در کیف شما چیست؟
مسافر: میرے بیگ میں کپڑے اور دیگر ضروری چیزیں ہیں۔	در کیف من لباس و دیگر وسایل ضروری است۔
پولیس: اپنا بیگ کھولیں اور سارا سامان دکھائیں۔	کیف خود را باز کرده و همه وسایل را نشان دهید۔
مسافر: کھول دیا، دیکھ لیجیے۔	باز کردم، نگاه کنید۔
پولیس: ٹھیک ہے چلے جائیں۔	خوب است بروید۔
مسافر: آپ کا شکریہ۔	تشکر از شما۔

مکالمہ : ۶ { گفتگوی مسافر با دریور / رانندہ }

ڈرائیور: السلام علیکم ورحمۃ اللہ۔	السلام علیکم ورحمۃ اللہ
مسافر: وعلیکم السلام ورحمۃ اللہ وبرکاتہ۔	و علیکم السلام ورحمۃ اللہ و برکاتہ
ڈرائیور: بھائی، کہاں جانا ہے؟	برادر! کجا می روی؟
مسافر: مجھے کوئٹہ جانا ہے۔	من کویتہ می روم۔
ڈرائیور: کیا تمہارے ساتھ کوئی اور بھی ہے؟	آیا ہمراہ شما کسی دیگر ہم ہست؟
مسافر: نہیں میں اکیلا ہوں۔	نہ! من تنها ہستم۔
ڈرائیور: کیا آپ کے پاس سامان ہے؟	آیا شما وسایل دارید؟
مسافر: یہی سامان ہے جو آپ دیکھ رہے ہیں۔	ہمین ہایی است کہ شما می بینید۔
ڈرائیور: آئیے بیٹھ جائیے۔	بیایید بنشینید۔
مسافر: کیا کرایہ لوگے؟	چقدر کرایہ می گیرید؟
ڈرائیور: آپ کتنے روپے دیں گے؟	شما چند روپیہ می دھید؟
مسافر: آپ بتاؤ وہاں تک کتنے روپے لوگے؟	شما بگوید تا آنجا چند روپیہ می گیرید؟
ڈرائیور: نو سو روپے دے دینا۔	نہصد روپیہ بدھید۔
مسافر: نو سو! یہ تو آپ بہت زیادہ مانگ رہے ہو۔	نہصد! شما بسیار زیاد می طلبید۔
ڈرائیور: تو آپ کتنے دیں گے؟	خوب! شما چقدر می دھید؟
مسافر: میں آپ کو پانچ سو روپے دے سکتا ہوں۔	من شما را پانصد روپیہ می دھم۔
ڈرائیور: یہ تو بہت کم ہے! چلو چھ سو روپے دے دینا۔	این کہ خیلی کم است، خیر است ششصد روپیہ بدھید۔
مسافر: ٹھیک ہے! سامان رکھنے کے لیے ڈیڑھی گھول دو۔	خوب است، دکنی/صندوق عقب را برای گذاشتن وسایل باز کنید۔
ڈرائیور: سامان مجھے پکڑا دو میں رکھ دیتا ہوں۔	وسایل را بہ من بدھید من می گزارم۔
مسافر: بھائی! مجھے جلدی ہے گاڑی تیز چلانا۔	برادر! من عجلہ دارم موٹر/ماشین را تیز برانید۔
ڈرائیور: آپ فکر نہ کریں ان شاء اللہ! بہت جلدی پہنچا دوں گا۔	شما بی فکر باشید! ان شاء اللہ بسیار زود خواہم رساند۔
مسافر: جزاک اللہ! یہ لومیرا کرایہ۔	جزاک اللہ! بگیری این کرایہ من۔

مصادر

شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
۱	آزما	آزمایش کردن	۲۱	اکرتا	تکبر کردن
۲	اُبلنا	جوشیدن	۲۲	اکسانا	تحریک کردن
۳	اُباننا	جوشاندن	۲۳	اگنا	روییدن (گیاه)
۴	اُبھارتا	تحریک کردن	۲۴	اگانا	رویاندن (گیاه)
۵	اُبھرتا	ظاهر شدن / بالا آمدن	۲۵	اگنا	فرو بردن
۶	اپنانا	چیزی را از خود کردن	۲۶	الھجنا	پیچیده شدن / مشغول شدن
۷	اترنا	پایین شدن	۲۷	الھجانا	پیچیده کردن / مشغول کردن
۸	اتارتا	پایین کردن	۲۸	آنا	آمدن
۹	اکنا	چسپیدن / گیر کردن	۲۹	بھونا	فراموش کردن
۱۰	اککانا	چسپاندن	۳۰	بولنا	صحبت کردن / گپ زدن
۱۱	اشنا	بلند شدن / بیدار شدن	۳۱	بتانا	خبر دادن / گفتن
۱۲	اشنانا	بلند کردن / بیدار کردن	۳۲	بلانا	صدا زدن
۱۳	اجرتا	خراب شدن	۳۳	بات کرنا	گفتگو کردن
۱۴	اجارتا	خراب کردن	۳۴	پڑھنا	درس خواندن
۱۵	اُچکنا	ربودن	۳۵	پڑھانا	درس دادن
۱۶	اچھنا	پریدن	۳۶	پنچنا	رسیدن
۱۷	اچھانا	پراندن	۳۷	پنچانا	رساندن
۱۹	اژانا	پراندن (پرنده)	۳۹	پلانا	نوشاندن
۲۰	اژنا	پریدن (پرنده)	۴۰	پینا	نوشیدن

ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره	ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره
سفر کردن	سفر کرنا	۶۱	پخته شدن	پکنا	۴۱
تعلیم گرفتن	سیکھنا	۶۲	پخته کردن	پکانا	۴۲
تعلیم دادن	سیکھانا	۶۳	معرفی کردن	تعارف کرانا	۴۳
فکر کردن	سوچنا	۶۴	مکث کردن / اقامت کردن	ٹھہرنا	۴۴
فهمیدن	سمجھنا	۶۵	مکث کردن / اقامت کردن	ٹھہرانا	۴۵
فهماندن	سمجھانا	۶۶	زنده ماندن	جینا	۴۶
خوابیدن	سونا	۶۷	رفتن	جانا	۴۷
خواباندن	سلانا	۶۸	سوختن	جلنا	۴۸
خشک شدن	سوکھنا	۶۹	سوزاندن	جلانا	۴۹
خشک کردن	سکھانا	۷۰	سروصدا کردن	چلانا	۵۰
خوردن	کھانا	۷۱	خواستن	چاهنا	۵۱
خوراندن	کھلانا	۷۲	رفتن	چلنا	۵۲
گفتن	کہنا	۷۳	دیدن	دیکھنا	۵۳
کردن	کرنا	۷۴	نشان دادن	دکھانا	۵۴
آوردن	لانا	۷۵	زندگی کردن / ماندن	رہنا	۵۵
ملاقات کردن / یافتن	ملنا	۷۶	گذاشتن	رکھنا	۵۶
ملاقات کردن / وصل کردن	ملانا	۷۷	سوار شدن	سوار ہونا	۵۷
مالیدن	ملنا	۷۸	سوار کردن	سوار کرنا	۵۸
مردن	مرنا	۷۹	شنیدن	سننا	۵۹
زدن	مارنا	۸۰	شنواندن	سنانا	۶۰

شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
۸۱	شادی کرنا	عروسی کردن	۱۰۲	پهنا	پوشیدن
۸۲	شادی هونا	عروسی شدن	۱۰۳	پهانا	پوشاندن
۸۳	شور هونا	سروصدا شدن	۱۰۴	نماز پڑھنا	نماز خواندن
۸۴	شور کرنا	سروصدا کردن	۱۰۵	نماز پڑھانا	نماز دادن
۸۵	پکنا	فروخته شدن	۱۰۶	کھرا هونا	ایستاد شدن
۸۶	پچپنا	فروختن	۱۰۷	کھرا کرنا	ایستاد کردن
۸۷	خریدنا	خریدن	۱۰۸	ادب کرنا	ادب کردن
۸۸	بنا	ساخته شدن	۱۰۹	الگ کرنا	جدا کرنا
۸۹	بانا	ساختن	۱۱۰	الگ هونا	جدا شدن
۹۰	پر هونا	پر شدن	۱۱۱	ڈرنا	ترسیدن
۹۱	پر کرنا	پر کردن	۱۱۲	ڈرانا	ترساندن
۹۲	کھینا	شکوفا شدن	۱۱۳	کام آنا	به کار آمدن/به درد خوردن
۹۳	کھلانا	شکوفا کردن	۱۱۴	جوڑنا	متصل کردن
۹۴	دینا	دادن	۱۱۵	کام کرنا	کار کردن
۹۵	سنانا	خواباندن	۱۱۶	کھیلنا	بازی کردن
۹۶	سینا	دوختن	۱۱۷	پیار کرنا	محبت کردن
۹۷	بھرنا	پر شدن	۱۱۸	گم هونا	گم شدن
۹۸	لینا	گرفتن	۱۱۹	گم کرنا	گم کردن
۹۹	پچنا	دوری کردن / محفوظ ماندن	۱۲۰	چھنا	بالا رفتن
۱۰۰	بچانا	دور کردن / حفاظت کردن	۱۲۱	ٹوٹنا	شکسته شدن
۱۰۱	حکم دینا	دستور دادن	۱۲۲	ٹوڑنا	شکستن

اعداد		شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	لغات اردو
۱	ایک	یک	۱۹	انیس
۲	دو	دو	۲۰	بیس
۳	تین	سه	۲۱	اکیس
۴	چار	چهار	۲۲	باکس
۵	پانچ	پنج	۲۳	تیس
۶	چھ	شش	۲۴	چوبیس
۷	سات	هفت	۲۵	پچیس
۸	آٹھ	هشت	۲۶	چھبیس
۹	نو	نو	۲۷	ستائیس
۱۰	دس	ده	۲۸	اٹھائیس
۱۱	گیارہ	یازده	۲۹	انٹیس
۱۲	بارہ	دوازده	۳۰	تیس
۱۳	تیرہ	سیزده	۳۱	اکتیس
۱۴	چودہ	چهارده	۳۲	بتریس
۱۵	پندرہ	پانزده	۳۳	تینتیس
۱۶	سولہ	شانزده	۳۴	چونتیس
۱۷	سترہ	ہیفده	۳۵	پینتیس
۱۸	اٹھارہ	ہیجده	۳۶	چھتیس
			۳۷	سینتیس

اعداد		شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	شماره	لغات اردو
۷۵	پچھتر	۹۳	ترانوے	نود و سه
۷۶	چھہتر	۹۴	چورانوے	نود و چہار
۷۷	ستتر	۹۵	پچانوے	نود و پنج
۷۸	اٹھتر	۹۶	چھیانوے	نود و شش
۷۹	اناسی	۹۷	ستانوے	نود و ہفت
۸۰	اسی	۹۸	اٹھانوے	نود و ہشت
۸۱	اکاسی	۹۹	ننانوے	نود و نہ
۸۲	بیاسی	۱۰۰	سو	صد
۸۳	تراسی	۱۰۱	دوسو	دو صد
۸۴	چوراسی	۱۰۲	تی ن سو	سیصد
۸۵	پچاسی	۱۰۳	چار سو	چہار صد
۸۶	چھیاسی	۱۰۴	ایک ہزار	یک ہزار
۸۷	ستاسی	۱۰۵	دو ہزار	دو ہزار
۸۸	اٹھاسی	۱۰۶	تین ہزار	سہ ہزار
۸۹	نواسی	۱۰۷	چار ہزار	چہار ہزار
۹۰	نوے	۱۰۸	ایک لاکھ	یک لک
۹۱	اکانوے	۱۰۹	دو لاکھ	دو لک
۹۲	بانوے	۱۱۰	تین لاکھ	سہ لک
		۱۱۱	چار لاکھ	چہار لک

اعداد		شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	لغات اردو
۳۸	اڑتیس	سی و ہشت	۵۶	چھپن
۳۹	انتالیس	سی و نہ	۵۷	ستاون
۴۰	چالیس	چهل	۵۸	اٹھاون
۴۱	اکتالیس	چهل و یک	۵۹	انسٹھ
۴۲	بیالیس	چهل و دو	۶۰	ساٹھ
۴۳	تینتالیس	چهل و سه	۶۱	اکٹھ
۴۴	چوالیس	چهل و چهار	۶۲	باٹھ
۴۵	پینتالیس	چهل و پنج	۶۳	تریسٹھ
۴۶	چھیالیس	چهل و شش	۶۴	چونٹھ
۴۷	سینتالیس	چهل و ہفت	۶۵	پینسٹھ
۴۸	اڑتالیس	چهل و ہشت	۶۶	چھیاسٹھ
۴۹	انچاس	چهل و نہ	۶۷	سرٹھ
۵۰	پچاس	پنجاه	۶۸	اڑسٹھ
۵۱	اکاون	پنجاه و یک	۶۹	انہتر
۵۲	باون	پنجاه و دو	۷۰	ستر
۵۳	ترپین	پنجاه و سه	۷۱	اکہتر
۵۴	چون	پنجاه و چهار	۷۲	بہتر
۵۵	چھپن	پنجاه و پنج	۷۳	تہتر
			۷۴	چوہتر
				ہفتاد
				ہفتاد و یک
				ہفتاد و دو
				ہفتاد و سه
				ہفتاد و چهار

اوقات		شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	شماره	لغات اردو
۱	ٹائم کیا ہے؟	ساعت چند است؟	۱۹	ڈیڑھ بجے
۲	ایک بجے	یک بجہ	۲۰	ڈھائی بجے
۳	دو بجے	دو بجہ	۲۱	ساڑھے تین بجے
۴	تین بجے	سہ بجہ	۲۲	ساڑھے چار بجے
۵	چار بجے	چہار بجہ	۲۳	ساڑھے پانچ بجے
۶	پانچ بجے	پنج بجہ	۲۴	ساڑھے چھ بجے
۷	چھ بجے	شش بجہ	۲۵	پونا ایک بجے
۸	سات بجے	ہفت بجہ	۲۶	پونا دو بجے
۹	آٹھ بجے	ہشت بجہ	۲۷	پونا تین بجے
۱۰	نوبے	نہ بجہ	۲۸	پونا چار بجے
۱۱	دس بجے	دہ بجہ	۲۹	پونا پانچ بجے
۱۲	گیارہ بجے	یازدہ بجہ	۳۰	ایک بج کر پانچ منٹ
۱۳	بارہ بجے	دوازدہ بجہ	۳۱	دو بج کر دس منٹ
۱۴	سوا ایک بجے	یک و ربع	۳۲	تین بج کر بیس منٹ
۱۵	سوا دو بجے	دو و ربع	۳۳	چار بج کر پچیس منٹ
۱۶	سوا تین بجے	سہ و ربع	۳۴	پانچ بج کر پینتیس منٹ
۱۷	سوا چار بجے	چہار و ربع	۳۵	چھ بج کر چالیس منٹ
۱۸	سوا پانچ بجے	پنج و ربع	۳۶	سات بج کر پچاس منٹ
			۳۷	آٹھ بج کر پچھن منٹ

اوقات		شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	یک گھنٹہ
۳۸	آج	امروز	۵۶	وقت
۳۹	آج رات	امشب	۵۸	دن / روز
۴۰	گزشتہ رات	شب گذشتہ	۵۹	رات
۴۱	آدھی رات	نصف شب	۶۰	صبح
۴۲	(آیندہ) کل	فردا	۶۱	دوپہر
۴۳	(گذشتہ) کل	دیروز	۶۲	عصر
۴۴	(آیندہ) پرسو	پس فردا	۶۳	شام / مغرب
۴۵	(گذشتہ) پرسو	پریروز	۶۴	عشا
۴۶	(آیندہ) نرسو	پستر فردا	۶۵	ہفتہ
۴۷	(گذشتہ) نرسو	پیش پریروز	۶۶	اتوار
۴۸	ابھی	حالا	۶۷	پیر
۴۹	ہمیشہ	ہمیشہ	۶۸	منگل
۵۰	ہفتہ	ہفتہ	۶۹	بدھ
۵۱	مہینہ	ماہ	۷۰	جمعرات
۵۲	سال / برس	سال	۷۱	جمعہ
۵۳	صدی	قرن	۷۲	ہر روز / ہر دن
۵۴	منٹ	دقیقہ	۷۳	ہر وقت
۵۵	سیکنڈ	ثانیہ	۷۴	کبھی کبھی
				گہ گاہی

			صفات و احوال		
ترجمہ فارسی	لغات اردو	شماره	ترجمہ فارسی	لغات اردو	شماره
کهنہ / قدیمی	پرانا	۱۹	بزرگ	بڑا	۱
جدید	نیا	۲۰	کوچک	چھوٹا	۲
پر	بھرا ہوا	۲۱	دراز	لمبا	۳
خالی	فارغ	۲۲	کوتاہ	ٹھگنا	۴
کند	ست رفتار	۲۳	زیاد	زیادہ	۵
تیز	تیز رفتار	۲۴	کم	تھوڑا	۶
بالا	اوپر	۲۵	سرد	ٹھنڈا	۷
پائین	نیچے	۲۶	گرم	گرم	۸
چست	چست	۲۷	آسان	آسان	۹
سست	ست	۲۸	مشکل	مشکل	۱۰
روبرو	سامنے	۲۹	تنگ	تنگ	۱۱
عقب	پیچھے	۳۰	گشاد	کشادہ	۱۲
چاق	موٹا	۳۱	وزنی	وزنی	۱۳
لاغر	دبلا / پتلا	۳۲	سبک	ہلکا	۱۴
جسم سبک	ہلکے جسم والا	۳۳	پائین	نیچا	۱۵
جسم سنگین	بھاری جسم والا	۳۴	بلند	بلند	۱۶
طاقتور	طاقتور	۳۵	تر	گیلا / تر	۱۷
ضعیف	کمزور	۳۶	خشک	خشک	۱۸
غلط	غلط	۳۷			

صفات و احوال		شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	بسته
۳۸	صحیح	صحیح	۵۶	بند
۳۹	چمک دار	درخشان	۵۷	کچا
۴۰	تیز	تیز	۵۸	پکا ہوا
۴۱	کند	کند	۵۹	تھکا ہوا
۴۲	اندھیرا	تاریکی	۶۰	عجیب
۴۳	روشنی	روشنی	۶۱	گہرا
۴۴	ٹیرھا	کج	۶۲	تیار
۴۵	سیدھا	راست	۶۳	لڑکا ہوا
۴۶	ملائم	نرم	۶۴	مخنتی
۴۷	کھر درا	درشت	۶۵	بیٹھا ہوا
۴۸	جلا ہوا	سوخته	۶۶	کھرا ہوا
۴۹	نمکین	نمک دار	۶۷	بیمار
۵۰	تازہ	تازہ	۶۸	سویا ہوا
۵۱	باسی	شب مانده	۶۹	قیدی
۵۲	ٹوٹا ہوا	شکسته	۷۰	مشغول
۵۳	میٹھا	شیرین	۷۱	گندرا / میلا
۵۴	کھٹا	ترش	۷۲	صاف
۵۵	کھلا ہوا	باز	۷۳	جما ہوا
			۷۴	پریشان

ورزش‌ها			صفات و احوال		
ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره	ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره
بازی	کھیل	۱	خوش	خوش	۷۵
چوگان	پولو / چوگان	۲	غمگین	غمگین	۷۶
فوتبال	فٹ بال	۳	پیس	کوڑھی / برص والا	۷۷
گolf	گولف	۴	لنگ	لنگڑا	۷۸
شنا	تیراکی	۵	هموار	پلین	۷۹
کشتی رانی	کشتی رانی	۶	خارش زده	خارش زده	۸۰
تنیس	ٹینس	۷	گنجه / تاس	گنجا	۸۱
نیزه بازی	نیزه بازی	۸	خشمگین	غصے والا	۸۲
هاکی	ہاکی	۹	کور	اندھا	۸۳
کرکت	کرکٹ	۱۰	کوزه پشت / کمر کج	کبڑا	۸۴
کبدی	کبڈی	۱۱			۸۵
فوتبال دستی	رگبی	۱۲			۸۶
بیلیارد	اسنوکر	۱۳			۸۷
میز تنیس	ٹیبیل ٹینس	۱۴			۸۸
مسابقه باسکل / دوچرخه سواری	سائیکل ریس	۱۵			۸۹
وزنه برداری	ویٹ لفٹنگ	۱۶			۹۰
اسب سواری	گھڑ سواری	۱۷			۹۱
دوش / دو	دوڑ	۱۸			۹۲

ترجمه فارسی		لغات اردو	شماره	ورزش‌ها		
ریسمان کشی	رستاشی	۳۷	ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره	
مینج	لوڈو کا چھلاوا	۳۸	طناب بازی	رسی کودنا	۱۹	
کشتی	کشتی	۳۹	پرش ارتفاع	اوپنچی چھلانگ	۲۰	
شمشیرزنی	تلوارزنی	۴۰	پرش طول	لمبی چھلانگ	۲۱	
گل / دروازه	گول	۴۱	بسکتبال	باسکٹ بال	۲۲	
مسابقه	مچ	۴۲	دو / دوش با مانع	ہارڈوڑ	۲۳	
سوت	سیٹی	۴۳	اسکی	اسکیٹنگ	۲۴	
گله	گولی	۴۴	جودو	جوڈو	۲۵	
بدمینتون	بیدمنٹن	۴۵	تیم	ٹیم	۲۶	
گازک	جھولا	۴۶	کاراته	کراٹے	۲۷	
دستکش بکس	باکسنگ دستانہ	۴۷	واترپولو (فوتبال آبی)	واٹرپولو	۲۸	
دروازه بان	گول کیپر	۴۸	بکس	باکسنگ	۲۹	
کاپ	کپ	۴۹	کشتی کج	ریسلنگ	۳۰	
توپ فوتبال	فٹ بال	۵۰	بیس بال	بیس بال	۳۱	
ساق بند	پیڈ	۵۱	بولنگ	بولنگ	۳۲	
پرتاب توپ آهنی	شوٹ پٹ	۵۲	والیبال	والی بال	۳۳	
بلوکه های بازی	بلوکس	۵۳	شطرنج	شطرنج	۳۴	
چل مچلون / فرفره	لٹو	۵۴	لخشک / سرسره	پھسلن	۳۵	
چوب دستی	بیٹ	۵۵	پر بازی	تاش	۳۶	

ترجمہ فارسی		لغات اردو	شماره	وسایل خانہ		
سیم برق	بجلی تار	۳۷	ترجمہ فارسی	لغات اردو	شماره	
فرش	دری	۳۸	اتو	استری	۱۹	
نالین چہ / توشک	گدا	۳۹	کولر / کلمن	ایر کولر	۲۰	
لحاف	لحاف	۴۰	لفت / بالابر	لفت	۲۱	
آبگرمکن / بایلر	گیرز	۴۱	چرخ خیاطی	سلائی مشین	۲۲	
ولدر / جالامپی	ہولڈر	۴۲	ایر کنڈیشن	اے سی	۲۳	
خزہ / کشو	دراز	۴۳	بالشت	مکیہ	۲۴	
مہمانخانہ	مہمان خانہ	۴۴	قالین	قالین	۲۵	
ریسمان	رسی	۴۵	پردہ	پردہ	۲۶	
فرش لوخی / حصیر	چٹائی	۴۶	سقف	چھت	۲۷	
ناودان	پرناہ	۴۷	جای نماز	جائے نماز	۲۸	
اسکرینج / آچارفرانسہ	رینج	۴۸	کاخ / قصر	محل	۲۹	
ارہ	آری	۴۹	انبر پلاس / انبر	پلاس	۳۰	
ارہ آہن بری	لوہا آری	۵۰	روتختی	بیڈ شیٹ	۳۱	
دوشاخ برق	پلک	۵۱	دھلیز / ہال	دہلیز	۳۲	
پیچ کش	پیچ کس	۵۲	تبر	کلہاڑی	۳۳	
رینج پیپ / آچارلولہ	پاپ رینج	۵۳	کمپل / پتو	کمبل	۳۴	
سہ ساکتہ / سہ راہ	ایکس ٹینشن	۵۴	ہواکش	ایگزاسٹ	۳۵	
واتر پمپ / موتور آب	موٹر پمپ	۵۵	جنراتور / موتور برق	جرنیٹر	۳۶	

ترجمه فارسی		لغات اردو	شماره	وسایل خانه		
چراغ رکابی	لاٹین	۷۴	ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره	
ناز بالشت	گاوتکیہ	۷۵	حفاظ {بالای دیوار}	باڑ	۵۶	
لامپ کم مصرف	ازجی سیور	۷۶	لامپ مہتابی	ٹیوب لائٹ	۵۷	
عصای زیر بغل	بیساکھی	۷۷	ساکت / فیوز	ساکت	۵۸	
ویلچر	وہیل چیر	۷۸	میخ	کیل	۵۹	
سطل	بالٹی	۷۹	پنکھ	پنکھا	۶۰	
اسفنج	فوم / گڈا	۸۰	صابون	صابن	۶۱	
پشہ خانہ	مچھردانی	۸۱	کیف سفر	سفری بیگ	۶۲	
باد زنہ	ہاتھی پنکھا	۸۲	چھل چراغ	فانوس	۶۳	
بیلر / بشکہ	ڈرم	۸۳	پنکھ زمینی	فرشی پنکھا	۶۴	
جاکلیدی	چابی رنگ	۸۴	شمع	موم بتی	۶۵	
سرمہ	سرمہ	۸۵	ساعت زنگی	الارم گھڑی	۶۶	
تی	واپر	۸۶	ساعت رومیزی	ٹیمبل گھڑی	۶۷	
گیرہ لباس	کپروں کا کلپ	۸۷	ساعت دیواری	کلاک	۶۸	
پیپ آب / لولہ آب	پانی پائپ	۸۸	دستہ گل	گل دستہ	۶۹	
آفتابہ	لوٹا	۸۹	پنکھ دیواری	دیواری پنکھا	۷۰	
تانکر	ٹینکی	۹۰	گھوارہ	گھوارہ	۷۱	
سرمہ دان	سرمہ دانی	۹۱	پایدان	پائیدان	۷۲	
		۹۲	دستگاہ تصفیہ آب	فلٹر	۷۳	

وسایل خانہ			رنگها		
ترجمہ فارسی	لغات اردو	شماره	ترجمہ فارسی	لغات اردو	شماره
زنگ	گھنٹی	۱	گلابی / صورتی	گلابی	۱
طاق	کمرہ	۲	زرد	پیلا	۲
خانہ	گھر	۳	سفید	سفید	۳
دروازہ	دروازہ	۴	نارنجی	نارنجی	۴
کلکین / پنجرہ	کھڑکی	۵	رنگ طلائی	گولڈن رنگ / سنہری	۵
دستہ دروازہ	دستہ	۶	رنگ قہوہ ای	براؤن رنگ / بھورا	۶
نردہ / کتارہ	گرل	۷	بنفش	بنفشی	۷
زینہ / پلہ	سیڑھی	۸	سیاہ	سیاہ	۸
قیتک / قفلک	کنڈی	۹	رنگ آبی	نیلا رنگ	۹
کلید	چابی	۱۰	سبز	سبز	۱۰
قفل	تالا	۱۱	سرخ	سرخ	۱۱
چوکات / چارچوب	دروازے کی چوکٹ	۱۲	نقرہ ای	چاندنی	۱۲
جارو برقی	بجلی جارو	۱۳	رنگارنگ	رنگ برنگ	۱۳
فریزر	فریزر	۱۴	آسمانی	آسمانی	۱۴
مبل	صوفہ	۱۵	گندمی	گندمی	۱۵
ماشین لباسشویی	واشنگ مشین	۱۶	خاکستری	رمادی	۱۶
یخچال	فریج	۱۷	رنگ تیرہ	گہرا رنگ	۱۷
جارو	جھاڑو	۱۸	رنگ روشن / رنگ باز	ہلکا رنگ	۱۸

ترجمہ فارسی		لغات اردو	شماره	وسایل آشپزخانه		
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	
۱۹	چھری	کارد / چاقو	۱	باورچی خانہ	آشپزخانہ	
۲۰	چائے کیتلی	کتری چای خوری	۲	ماچس	گوگرد/کبریت	
۲۱	ہاون (انگری)	ہاون	۳	ماچس کی تیلی	سیخ گوگرد/سیخ کبریت	
۲۲	آٹا چھلنی	غریبال/الک	۴	ہانڈی	دیگ بزرگ	
۲۳	تنور	تنور	۵	بڑا چچ	قاشق کلان/ملاقہ	
۲۴	چھلنی	چای صاف کن	۶	چائے کا چچ	قاشق چای خوری	
۲۵	چمٹا	انبر (برای گرفتن نان)	۷	کانٹا	چنگال	
۲۶	ہاتھ والی مدھانی	مخلوط کن دستی	۸	چچ	قاشق	
۲۷	شیشے کا گلاس	لیوان شیشہ ای	۹	چولہا	اجاق گاز	
۲۸	بوٹل چابی	سربازکن نوشابہ	۱۰	جوسر	ماشین مخلوط کن	
۲۹	ٹرے	پنوس/سینی	۱۱	کپ	پیالہ	
۳۰	بڑا پیالہ	پیالہ بزرگ	۱۲	برتن	ظرف	
۳۱	پریشر ککر	دیگ بخار	۱۳	روٹی والی چھابی	سبد نان	
۳۲	پلیٹ	بشقاب	۱۴	قیمہ مشین	چرخ گوشت	
۳۳	سیخ	سیخ	۱۵	گیس سلینڈر	کپسول گاز	
۳۴	نمک دانی	نمکدان	۱۶	اسکوائش بار	ظرف شو	
۳۵	بیلن	غلطک	۱۷	تھرماس	ترموز/فلاکس	
۳۶			۱۸	فرائی پین	ماہیتابہ	
۳۷						

ترجمہ فارسی		لغات اردو	شماره	وسایل و ضو خانہ		
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	
۱	کنگھی	شانہ	۱۹	ٹوٹی	شیر آب	
۲	قینچی	قیچی	۲۰	باتھ روم	تشناب / دستشویی	
۳	برش	برس	۲۱	بالوں والا برش	برس مو	
۴	ٹوٹھ پیسٹ	خمیر دندان	۲۲	بلیڈ	تیغ	
۵	دانتوں والا برش	برس دندان	۲۳	کھونٹی	کت بند	
۶	ٹیبیل	میز	۲۴	ٹائل	کاشی / سرامیک	
۷	ناخن تراش	ناخن گیر	۲۵	گٹر	چاہ فاضلاب	
۸	ریزر	ژلیت	۲۶	تیل	روغن سر	
۹	صابن دانی	صابون دانی	۲۷	ہینگر	چنگک / گیر لباس	
۱۰	میسن	محل شستن دستہا	۲۸	پلاسٹک پائپ	شلینگ	
۱۱	شیمپو	شامپو	۲۹	ناکا	چاہ پمپہ / تلبہ آب	
۱۲	سرف	پودر / برف	۳۰			
۱۳	تولیہ	ہولہ	۳۱			
۱۴	ٹشو پیپر	دستمال کاغذی	۳۲			
۱۵	بلچ	واتکس	۳۳			
۱۶	واشنگ مشین پائپ	پیپ / لولہ ماشین لباسشویی	۳۴			
۱۷	مونڈھنے والی مشین	ماشین سر تراشی	۳۵			
۱۸	شاور	شاور / دوش	۳۶			
			۳۷			

ترجمہ فارسی		لغات اردو	شماره	وسایل مکتب		
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	
۱	بیگ / بٹہ	کیف	۱۹	ہول بیچ	سوراخ کن	
۲	وائٹ بورڈ	وائٹ بورڈ / تختہ سفید	۲۰	سیکولیٹر	ماشین حساب	
۳	اسٹیڈ بورڈ	پایہ تختہ	۲۱	اسٹپلر	استبلر / منگنہ کوب	
۴	درسگاہ	صنف / کلاس	۲۲	سیاہی	دوات	
۵	پنسل تراش	پنسل تراش / مداد تراش	۲۳	چاک	تباشیر	
۶	پنسل	پنسل / مداد	۲۴	قلم دان	جاقلمی	
۷	پین	خودنویس	۲۵	پیپر کلپ	سنجاق کاغذ	
۸	بال پین	قلم خودکار	۲۶	پیپر پن	پونس	
۹	جھاڑن	تختہ پاک	۲۷	ڈکشنری	فرہنگ / دکشنری	
۱۰	کتاب	کتاب	۲۸	اسکیل	خط کش	
۱۱	ریڑ	پنسل پاک / پاک کن	۲۹	میگزین	مجلہ	
۱۲	لکھائی قلم	قلم خطاطی	۳۰	فائل	دوسیہ / پوشہ	
۱۳	سلوشن ٹیپ	نوار چسپ	۳۱	کہانی	قصہ	
۱۴	گونڈ	چسپ کاغذ	۳۲	اسپرنگ	فنر / اسپرنگ	
۱۵	ڈائس / اسٹیج	اسٹیج / تریبون	۳۳	وائٹو	سفیدکن	
۱۶	رنگ والے قلم	قلم رنگہ	۳۴	اسٹپلر پن	سوزن استبلر / منگنہ	
۱۷	کاپی	کتابچہ / دفتر	۳۵	کاربن پیپر	کاپی / کاربن	
۱۸	گتہ	زیر ورقہ	۳۶	ڈائری	دفتر یادداشت	
			۳۷	خط	نامہ	

ترجمہ فارسی		لغات اردو	شماره	وسایل حمل و نقل		
کجاوه	بودج	۱۹	ترجمہ فارسی	لغات اردو	شماره	
واگن قطار	ریل ڈبہ	۲۰	تاکسی	ٹیکسی	۱	
رکشہ/سہ چرخ	رکشہ	۲۱	ملی بس/اتوبوس	بس	۲	
طیارہ/ہواپیما بی سرنشین	ڈرون طیارہ	۲۲	سیکل/موتور	موٹر سائیکل	۳	
فراشور / چتر	پیراشوٹ	۲۳	کراچی اسپ/کالسکہ	گھوڑا گاڑی/تانگہ	۴	
قایق تفریحی	بجرا	۲۴	باسکل/دوچرخہ	سائیکل	۵	
تانکر تیل/نفت	آئل ٹینکر	۲۵	قطار	ریل گاری	۶	
تانکر آب	واٹر ٹینکر	۲۶	موتور/ماشین مسابقہ	ریس کار	۷	
بالابر / لفتر	لفتر	۲۷	موتور/ماشین سواری	گاڑی	۸	
شاول	کھودنے والی مشین	۲۸	آمبولانس	ایمبولنس	۹	
بلدوزر	بلڈوزر	۲۹	زنبور / فرغون	ہاتھریڈی	۱۰	
ماہوارہ فضایی	خلائی شٹل	۳۰	کراچی گاو/گاری	بیل گاری	۱۱	
قایق پاروی	ڈونگی	۳۱	موتور/ماشین پولیس	پولیس کار	۱۲	
طیارہ/ہواپیما	ہوائی جہاز	۳۲	تیلر	ٹریلر	۱۳	
لاری/کامیون	ٹرک	۳۳	بالون	غبارہ	۱۴	
کمپرسی	ڈمپر	۳۴	موشک	میزائل	۱۵	
کشتی نفتی	پٹرول اسٹیمر	۳۵	تراکتور	ٹریکٹر	۱۶	
اطفائیہ/آتش نشان	فائر بریگیڈ	۳۶	خط آہن	ریل پٹری	۱۷	
ہلیکپتر	ہیلی کاپٹر	۳۷	جرثقیل	کرین	۱۸	

اعضای انسان		شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	لغات اردو
۱	چہرا	چہرہ	۱۹	زرگٹ / گلا
۲	دماغ	مغز	۲۰	پیٹھ
۳	سر	سر	۲۱	ابرو
۴	گردن	گردن	۲۲	کندها
۵	آنکھ	چشم	۲۳	مونچھ
۶	گدی	پشت گردن	۲۴	ہونٹ
۷	کھوپڑی	جمجمہ	۲۵	اوجھری
۸	ٹھوڑی	چانہ / زرخ	۲۶	انتریاں
۹	گال	گونہ / لمبوس	۲۷	کھپچھرا
۱۰	چٹیا	گیسو	۲۸	مسوڑا
۱۱	دانت	دندان	۲۹	معدہ
۱۲	بال	مو	۳۰	کمر
۱۳	جبرّا	فک	۳۱	کہنی
۱۴	آنکھ کا ڈھیلا	مردمک چشم	۳۲	بغل
۱۵	کان	گوش	۳۳	ناک کا سوراخ
۱۶	آنسو	اشک	۳۴	داڑھی
۱۷	پلکیں	پلک	۳۵	زبان
۱۸	ناک	بینی / پوز	۳۶	ریڑھ کی ہڈی
			۳۷	ہاتھ کی پشت
				پشت دست

اعضای انسان		شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	شماره	لغات اردو
۳۸	مکا	مشت	۵۶	بجلک/قوزک
۳۹	مٹھی	مشت	۵۷	زانو
۴۰	پہنچ/کلائی	بند دست	۵۸	کف پا
۴۱	ہتھیلی	کف دست	۵۹	انگشتان پا
۴۲	ہاتھ	دست	۶۰	ناف
۴۳	پاؤں/پیر/ٹانگ	پا	۶۱	زخم
۴۴	ایڑھی	پاشنہ پا	۶۲	مفصل
۴۵	پسلیاں	قبرغہ/دندہ/غزہ	۶۳	سر انگشت
۴۶	گردے	گردہ	۶۴	ناخن
۴۷	جگر	جگر	۶۵	انگشت
۴۸	دل	دل	۶۶	انگشت شہادت
۴۹	بازو	بازو/ساعد	۶۷	انگشت شہادت
۵۰	پٹھے	بازو/ماہیچہ	۶۸	انگشت شہادت
۵۱	جلد	جلد	۶۹	انگشت کوچک
۵۲	منہ	دھان	۷۰	انگشت پهلوی انگشت کوچک
۵۳	سینہ	سینہ	۷۱	پیشانی
۵۴	ہڈی	استخوان	۷۲	ساق پا
۵۵	خون	خون	۷۳	شکم

			حشرات		
ترجمہ فارسی	لغات اردو	شمارہ	ترجمہ فارسی	لغات اردو	شمارہ
شبوش	جوں	۱۹	مار	سانپ	۱
پروانہ	تتلی	۲۰	چلباسہ	چھپکلی	۲
کلیز/زنبور	بھڑ	۲۱	تمساح	مگر مچھ	۳
گژدم	بچھو	۲۲	سوسمار / بزمجہ	گوہ	۴
کنہ	کھٹمل	۲۳	مار افعی	کالاسانپ	۵
عنکبوت	مکڑی	۲۴	اژدھا	اژدھا	۶
صدف	سیپ	۲۵	مگل / قورباغہ	مینڈک	۷
کرم ابریشم	ریشم کایڑا	۲۶	سنگ پشت	کچھوا	۸
ستارہ دریایی	سمندری ستارہ	۲۷	سوسک / چورچورک	لال یگ	۹
کنغذ/جعلو	بادامی بھنورا	۲۸	مگس	کھی	۱۰
کفش دوز	بھنورا	۲۹	سنجاقک	پتنگا	۱۱
پشه	مچھر	۳۰	کیک	پسو	۱۲
خوره	دیمک	۳۱	کخ پیلہ/کرم	لاروا	۱۳
زالو	جونک	۳۲	مورچہ	چیونٹی	۱۴
آفتاب پرست	گرگٹ	۳۳	پروانہ	پروانہ	۱۵
ملخ	ٹڈی	۳۴	کشفک	سیکاڈا	۱۶
ہزار پایہ	کن کھجورا	۳۵	کنگاش	کیکڑا	۱۷
		۳۶	زنبور عسل	شہد کی کھی	۱۸
		۳۷			

			حیوانات وحشی		
ترجمہ فارسی	لغات اردو	شماره	ترجمہ فارسی	لغات اردو	شماره
خارپشتک / جوجہ تیغی	جنگلی چوہا	۱۹			
شغال	گیدڑ	۲۰	سگ نگہبان	رکھوالی والا کتا	۱
خر وحشی	زیبرا	۲۱	سگ شکاری	شکاری کتا	۲
دایناسور	ڈائناسور	۲۲	بز کوهی	پھاڑی بکری	۳
راسو	نیولا	۲۳	روبہ	لومڑی	۴
کانگرو	کینگرو	۲۴	شتر مرغ	شتر مرغ	۵
سیکر	سہ	۲۵	خرس	ریچھ	۶
کوهان	کوبان	۲۶	گرگ	بھیریا	۷
چراگاہ	چراگاہ	۲۷	شیر	شیر	۸
گوریلا / شادی	گوریلا	۲۸	فیل	ہاتھی	۹
لجام	نکیل / اگام	۲۹	میمون	بندر	۱۰
مایہ حیوان شیردہ	تھن	۳۰	زرافہ	زرافہ	۱۱
عاج / دندان فیل	ہاتھی کے دانت	۳۱	آھو	ہرن	۱۲
موش کور	چھچھوند	۳۲	گوزن	بارہ سنگھا	۱۳
دم	دم	۳۳	پلنگ	چیتا	۱۴
سم	کھر	۳۴	گربہ وحشی	جنگلی بلی	۱۵
جوجہ گربہ	بلی کا بچہ	۳۵	کفتار	بجو	۱۶
برہ	بھیر کا بچہ	۳۶	کرگدن ہندی	گینڈا	۱۷
		۳۷	سنجاب	گلہری	۱۸

			پرندهگان		
ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره	ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره
جغد / بوم	اُو	۱۹			
فاخته	فاخته	۲۰	طاووس	مور	۱
مرغ نوک دراز	چها	۲۱	کفتر / کبوتر	کبوتر	۲
مرغ سقا	ہنس	۲۲	گنجشک / چغک	چڑیا	۳
درنا	سارس	۲۳	طوطی	طوطا	۴
لک لک	راجہ لقاق	۲۴	باز	باز	۵
موش گیر	چیل	۲۵	خروس	مرغا	۶
جوجه	چوزہ	۲۶	مرغ	مرغی	۷
پر	پر	۲۷	بلبل	بلبل	۸
قفس	پنجرہ	۲۸	کلاغ	کوا	۹
مرغ ماهی خوار	بگلا	۲۹	خفاش	چگادڑ	۱۰
نوک	چونچ	۳۰	هدهد	ہدہد	۱۱
پنگون	پنگوئن	۳۱	مرغ شاخک	چکور	۱۲
		۳۲	آشیانہ	گھونسلہ	۱۳
		۳۳	بلدرچین	بٹیر	۱۴
		۳۴	عقاب	شاپین	۱۵
		۳۵	مرغابی	مرغابی	۱۶
		۳۶	مرغ نوروزی	نورس	۱۷
		۳۷	لاشخور / کرکس	گدھ	۱۸

حیوانات اهلی			چیزهای طبیعی		
ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره	ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره
اسب	گھوڑا/گھوڑی	۱	ستاره	ستاره	۱۹
خرگوش	خرگوش	۲	غبار	غبار	۲۰
بز	بکرا/بکری	۳	ابر	بادل	۲۱
گوساله	بچھڑا/بچھڑی	۴	مه	دھند	۲۲
قوچ	دنبہ	۵	سیاره	سیارے	۲۳
میش	بھیرہ	۶	باد	ہوا	۲۴
شتر نر	اونٹ	۷	شبشم	شبشم	۲۵
شتر ماده	اونٹنی	۸	ماه	چاند	۲۶
خر	کدھا	۹	زمین	زمین	۲۷
توله سگ	پلا	۱۰	هوای صاف و آفتابی	دھوپ	۲۸
گره	بلی	۱۱	برقک/ پایه	آسمانی بجلی	۲۹
گاو میش ماده	بھینس	۱۲			۳۰
گاو میش نر	سانڈ	۱۳			۳۱
گاو ماده	گائے	۱۴			۳۲
گاو نر	بیل	۱۵			۳۳
گله حیوانات	ریوڑ	۱۶			۳۴
قاطر	خچر	۱۷			۳۵
سگ	کتا	۱۸			۳۶

ترجمه فارسی		لغات اردو	شماره	خوردنی‌ها		
پان	پان	۵۶	ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره	
برنج شیرین	میٹھے چاول	۵۷	ماست	دہی	۳۸	
آب معدنی	فلٹر شدہ پانی	۵۸	سیگار	سگریٹ	۳۹	
تंबاکو	تंबاکو	۵۹	قهوه	کافی	۴۰	
پیتزا	پیزا	۶۰	یخ	برف	۴۱	
نبات	مصری	۶۱	میوه‌های خشک	خشک میوه جات	۴۲	
عدس	مسور / دال	۶۲	مینو	ٹافیاں	۴۳	
کنجد	تل	۶۳	روغن	گھی	۴۴	
ارزن	جوار	۶۴	گور	گڑ	۴۵	
نی شکر	گنا	۶۵	زواله	پیزا	۴۶	
جو	جو	۶۶	آرد	آٹا	۴۷	
گندم	گندم	۶۷	خامه / قیماق	ملائی	۴۸	
نخود	چنا	۶۸	همبرگر	برگر	۴۹	
نخود لپه	دال	۶۹	ترشی	اچار	۵۰	
دال نخود	دال چنا	۷۰	جلیبی / زلوبیا	جلیبی	۵۱	
لوبیای سرخ	لال لوبیا	۷۱	چای خشک	پتی	۵۲	
لوبیای سفید	سفید لوبیا	۷۲	سمبوسه	سموسه	۵۳	
		۷۳	شیرینی	مٹھائی	۵۴	
		۷۴	جواری / زرت	مکئی	۵۵	

ترجمہ فارسی		لغات اردو	شماره	خوردنی‌ها		
ساندویچ	سینڈویچ	۱۹	ترجمہ فارسی	لغات اردو	شماره	
سوس	کیچپ	۲۰	نان	روٹی	۱	
آسکریم / بستنی	آئس کریم	۲۱	تخم مرغ	انڈا	۲	
بستنی کیم	قلنی	۲۲	تخم مرغ آب پز	ابلاہو انڈا	۳	
شیر چای	چائے / دودھ پتی	۲۳	خاکینہ / نیمرو	تلاہو انڈا	۴	
چای سبز	سبز چائے	۲۴	نان لواش	چپاتی	۵	
چای سیاہ	سلیمانی چائے	۲۵	عسل	شہد	۶	
چاکلیت	چاکلیٹ	۲۶	بسکویت	بسکٹ	۷	
سالاد	سلاد	۲۷	گوشت مرغ	مرغی کا گوشت	۸	
ماہی	مچھلی	۲۸	گوشت بز	بکرے کا گوشت	۹	
نوشابہ	کولڈ ڈرنک	۲۹	برنج	چاول	۱۰	
شکر	چینی	۳۰	نان ماشینی / نان فانتزی	ڈبل روٹی	۱۱	
کیک	کیک	۳۱	مسکہ	کھن	۱۲	
جوس / آب میوہ	جوس	۳۲	چیپس	چپس	۱۳	
آدامس / سفج	چیونگم	۳۳	شیر	دودھ	۱۴	
سرکہ	سرکہ	۳۴	چلبک	پراٹھا	۱۵	
گوشت کباب شدہ	بھناہوا گوشت	۳۵	سوپ	سوپ	۱۶	
فرنی / شیر برنج	کھیر	۳۶	گوشت و برنج تند	بریانی	۱۷	
آملیت	آملیٹ	۳۷	قورمہ / شوربا	سالن	۱۸	

ترجمہ فارسی		لغات اردو	شماره	اقوام و خویشاوندان		
عروس	بہو	۳۷	ترجمہ فارسی	لغات اردو	شماره	
داماد	داماد	۳۸	شوہر عمہ	پھوپا	۱۹	
شوہر خواہر	بہنوئی	۳۹	عمہ	پھوپئی	۲۰	
پسر عمہ	پھوپئی زاد بھائی	۴۰	خالہ	خالہ	۲۱	
دختر عمہ	پھوپئی زاد بہن	۴۱	شوہر خالہ	خالہ کا شوہر	۲۲	
برادر کوچک شوہر	دیور	۴۲	برادرزادہ (پسر)	بھتیجا	۲۳	
برادر بزرگ شوہر	جیٹھ	۴۳	برادرزادہ (دختر)	بھتیجی	۲۴	
زن برادر	بھابھی	۴۴	خواہر زادہ (پسر)	بھانجا	۲۵	
باجہ	ہم زلف	۴۵	خواہر زادہ (دختر)	بھانجی	۲۶	
انباغ	سوکن	۴۶	پسر کا کا (عمو)	پچا زاد بھائی	۲۷	
			دختر کا کا (عمو)	چچا کی بیٹی	۲۸	
			پسر ماما (دایی)	ماموں زاد بھائی	۲۹	
			دختر ماما (دایی)	ماموں کی بیٹی	۳۰	
			پسر خالہ	خالہ زاد بھائی	۳۱	
			دختر خالہ	خالہ کی بیٹی	۳۲	
			خشو (مادر شوہر)	ساس	۳۳	
			خسر	سر	۳۴	
			خسر زادہ	سالا	۳۵	
			خوش لوچہ (خواہر زن)	سالی	۳۶	

اقوام و خویشاوندان			وسایل موبایل		
ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره	ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره
پدر	والد	۱	دکمه	بٹن	۱
مادر	والده	۲	صفحه موبایل	اسکرین	۲
پسر	بیٹا	۳	باتری	بیٹری	۳
دختر	بیٹی	۴	سیم کارت	سم / سم کارڈ	۴
برادر	بھائی	۵	میموری / رم	میموری کارڈ	۵
خواهر	بھین	۶	پوش موبایل	کیسنگ	۶
پدربزرگ (پدری)	دادا	۷	صوتی	آڈیو	۷
مادربزرگ (پدری)	دادی	۸	سیم رابط	ڈیٹا کیبل	۸
پدربزرگ (مادری)	نانا	۹	انتقال بیلانس / شارژ با موبایل	ایزی لوڈ	۹
مادربزرگ (مادری)	نانی	۱۰	بیلانس / کارت شارژ	بیلنس کارڈ	۱۰
نواسه پسر (پسری)	پوتا	۱۱	گوشی	ہیڈ فون	۱۱
نواسه دختر (پسری)	پوتی	۱۲	شارژر	چارجر	۱۲
نواسه پسر (دختری)	نواسا	۱۳	کور / پوش	کور	۱۳
نواسه دختر (دختری)	نواسی	۱۴	زنگ	کال	۱۴
کاکا (عمو)	چچا	۱۵	پیام	میج	۱۵
زن کاکا (زن عمو)	چچی	۱۶	آنتن دهی	گنل	۱۶
ماما (دایی)	ماموں	۱۷	قفل موبایل	موبائل کالاک	۱۷
زن ماما (زن دایی)	ممانی	۱۸	مسکال / تک زنگ	مسکال	۱۸

کلیا			اماکن و ساختمانها		
ترجمہ فارسی	لغات اردو	شماره	ترجمہ فارسی	لغات اردو	شماره
گل	پھول	۱	فوارہ	فوارہ	۵۶
گل انار	گل انار	۲	زندانی	قیدخانہ / جیل	۵۷
نیلوفر	نیلوفر	۳	وارد / سالن	وارد	۵۸
گل گلاب	گلاب پھول	۴	ایستگاہ قطار	ریلوے اسٹیشن	۵۹
بنفشہ	بنفشہ	۵	کتابخانہ	لائبریری	۶۰
گل شب بو / گل مریم	رات کی رانی	۶	گودال / چقوری	گڑھا	۶۱
گل خطمی	گل خطمی	۷	سیرک	سرکس	۶۲
گل بہار	گل بہار	۸	مہمانخانہ	مہمانخانہ	۶۳
آفتاب گردان	سورج کھی	۹	چوک / فلکہ	چورنگی	۶۴
یاسمین	یاسمین	۱۰	چاہ	کنواں	۶۵
گل بابونہ	گل بابونہ	۱۱	دواخانہ / داروخانہ	میڈیکل اسٹور	۶۶
نرگس	نرگس	۱۲	بند / سد	ڈیم	۶۷
گل لالہ	گل لالہ	۱۳	سایبان	ساتبان	۶۸
اقحوان / گل زرد	گینڈا	۱۴	محکمہ / دادگاہ	عدالت	۶۹
گل میخک	کرنیشن	۱۵	صحن	صحن	۷۰
گل شقایق	شقائق نعمان	۱۶	اتاق معاینہ	چیکنگ کمرہ	۷۱
بخور	بخور	۱۷	نمایشگاہ کتاب	بک اسٹال	۷۲
گل سوسن	سوسن	۱۸	گاش	بازا	۷۳

اماکن و ساختمان‌ها			مساله جات		
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
۱	بندرگاه	بندرگاه	۱	مساله	مساله / ادویه
۲	قبرستان	قبرستان	۲	لونگ	قرنفل
۳	مدرسه	مدرسه	۳	الابچی	هل
۴	مکتب / مدرسه دولتی	اسکول	۴	سونھ	زنجفیل
۵	ترمینال	بس اڈه / ترینل	۵	ہلدی	زردچوبه
۶	شهر	شهر	۶	سیاہ مرچ	دارو گرم
۷	گدام / انبار	گودام	۷	سونف	بادیان
۸	سرک / جاده	سڑک	۸	زیرہ	زیرہ
۹	نمایشگاه	شوروم	۹	زعفران	زعفران
۱۰	مندی سبزیجات / میدان بار	سبزی منڈی	۱۰	میٹھی	شنبلیله
۱۱	بحر / اقیانوس	سمندر	۱۱		
۱۲	فابریکه / کارخانه	فیکٹری	۱۲		
۱۳	پل	پل	۱۳		
۱۴	باغ وحش	چڑیا گھر	۱۴		
۱۵	کشت	کھیت	۱۵		
۱۶	چشمه / عینک	چشمہ	۱۶		
۱۷	ساحل دریا	ساحل سمندر	۱۷		
۱۸	باغ	باغ	۱۸		

ترجمه فارسی		لغات اردو	شماره	اماکن و ساختمان‌ها		
قریه / روستا	بستی	۳۷	ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره	
چوک / فلکه	چوک	۳۸	مرغ‌داری	پولٹری فارم	۱۹	
اداره	دفتر	۳۹	مندى میوه‌جات / میدان بار	پھل مندى	۲۰	
مسجد	مسجد	۴۰	تالار عروسی	شادی ہال	۲۱	
موزیم / موزه	عجائب گھر	۴۱	غار	غار	۲۲	
گنبد	گنبد	۴۲	گدام / انبار حبوبات	پاسکو گودام	۲۳	
شفاخانه / بیمارستان	ہسپتال	۴۳	خیمه	خیمه	۲۴	
صحرا	صحرا	۴۴	استدیوم	اسٹیڈیم	۲۵	
برج	برج	۴۵	بانک	بینک	۲۶	
دانشگاه	یونیورسٹی	۴۶	میدان هوایی / فرودگاه	ہوائی اڈہ	۲۷	
کلب ورزش	ورزش کلب	۴۷	نہال فروشی	نرسری	۲۸	
اداره پست	ڈاک خانہ	۴۸	گلفروشی	بھول نرسری	۲۹	
انستیتوت	انسٹیٹیوٹ	۴۹	استیج / تریبون	اسٹیج	۳۰	
آبشار	آبشار	۵۰	پارلمان	پارلیمنٹ	۳۱	
ایستگاه ملی بس / اتوبوس	بس اسٹاپ	۵۱	نقشه	نقشہ	۳۲	
مارکت ماهی فروش‌ها	مچھلی مارکیٹ	۵۲	کوچه	گلی	۳۳	
تانک تیل / پمپ بنزین	پٹرول پمپ	۵۳	پسته	تھانہ	۳۴	
صندوق پست	لیٹر بکس	۵۴	گاراچ	گیراج	۳۵	
دریاچه	جھیل	۵۵	کاخ	محل	۳۶	

شغل‌ها		شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	لغات اردو
۱	نانی	سلماننی / آرایشگر	۱۹	فائربرگیڈیر
۲	مہتمم	مدیر	۲۰	خزانچی
۳	لکڑہارا	ہیزم شکن	۲۱	جوکر
۴	سبزی فروش	سبزی فروش	۲۲	غوطہ خور
۵	کمہار	کوزہ گر / سفالگر	۲۳	مکینک
۶	نان بابائی	نانوا	۲۴	برہمنی
۷	سرجن	جراح	۲۵	دائی
۸	موچی	کفاش	۲۶	نرس
۹	ویٹر	خدمتکار / گارسون	۲۷	ہوسٹس
۱۰	قصائی	قصاب	۲۸	انجینئر
۱۱	مستری	بناء	۲۹	دھوبی
۱۲	براڈکاسٹر	گویندہ رادیو	۳۰	کھلاڑی
۱۳	نعت خواں	نعت خوان	۳۱	کسان
۱۴	استاذ	استاد	۳۲	سائنس دان
۱۵	درزی	خیاط	۳۳	وکیل
۱۶	خطاط	خطاط	۳۴	راہزن
۱۷	حلوائی	شیرینی فروش	۳۵	پیلوت / خلبان
۱۸	لوہار	آہنگر	۳۶	ڈاکٹر
			۳۷	گھڑی ساز
				ساعت ساز

چیزهای طبیعی			پوشاک و زیورآلات		
ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره	ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره
طلوع آفتاب	طلوع آفتاب	۱	لب شیرین	لپ اسنگ	۳۸
غروب آفتاب	غروب آفتاب	۲	مهره	دانا/ منکا	۳۹
باران	بارش	۳	زیپ	زپ	۴۰
زلزله	زلزلہ	۴	عطر	عطر/ خوشبو	۴۱
آب و هوا / فصل	موسم	۵	لوازم آرایش	میک اپ کاسامان	۴۲
آفتاب	سورج	۶	گوشواره	بالی	۴۳
سایه	سایہ	۷	گردنبند	ہار/ مالا	۴۴
سیل	سیلاب	۸	زنجیر	زنجیر/ لاکٹ	۴۵
دود	دھواں	۹	حنا	مہندی	۴۶
طوفان	آندھی	۱۰	دکمه	بٹن	۴۷
گل و لای	کچھڑ	۱۱	چوری / النگو	چوڑیاں	۴۸
شعاع خورشید	شعاعیں	۱۲	زمرد	زمرد	۴۹
گرمی / تابستان	گرمی	۱۳	پیش بند	پیش بند	۵۰
سردی / زمستان	سردی	۱۴	الماس	ہیرا	۵۱
بهار	بہار	۱۵	تعویذ	تعویذ	۵۲
خزان	خزان	۱۶	پازیب	پازیب	۵۳
برف باری	برف باری	۱۷	مروارید	موتی	۵۴
رنگین کمان	قوس و قزح	۱۸	یاقوت	یاقوت	۵۵

ترجمہ فارسی		لغات اردو	شماره	وسایل کامپیوتر		
فاکس	فیکس	۱۹	ترجمہ فارسی	لغات اردو	شماره	
سی دی	سی ڈی	۲۰	لب تاب	لیپ ٹاپ	۱	
کامرہ/دوربین فیلمبرداری	ویڈیو کیمرہ	۲۱	ال سی دی	ڈی سی ڈی	۲	
تلویزیون	ٹیلی ویژن	۲۲	کامپیوتر	کمپیوٹر	۳	
ویب سائٹ	ویب سائٹ	۲۳	کیبورد/صفحہ کلید	کی بورڈ	۴	
دی وی دی	ڈی وی ڈی	۲۴	فلاپی	فلاپی ڈسک	۵	
ربات	روبوٹ	۲۵	موس	ماؤس	۶	
چراغ برق/چراغ قوه	اسکینر	۲۶	اسکینر/دستگاہ اسکن	اسکینر	۷	
فلش	یو-اس-پی	۲۷	مانیٹور	مونیٹر	۸	
کنٹرول/ایموت کنٹرول	ریموٹ کنٹرول	۲۸	اسپیکر/بلندگوی کامپیوتر	کمپیوٹر اسپیکر	۹	
مایک/میکروفون	مائیک	۲۹	پرینتر/دستگاہ پرینت	پرینٹر	۱۰	
تیپ/ضبط صوت	ٹیپ ریکارڈ	۳۰	مادربورد	مدر بورڈ	۱۱	
گوشی تلفن	ریسیور	۳۱	کیس	سی پی یو	۱۲	
راديو	ریڈیو	۳۲	ویندوز	ونڈوز	۱۳	
تلیفون	فون	۳۳	لینز	لینز	۱۴	
پروجکٹور	پروجیکٹر	۳۴	آنتی ویروس	اینٹی وائرس	۱۵	
ام پی تری	ایم-پی-تھری	۳۵	ہارد/حافظہ کامپیوتر	ہارڈ ڈسک	۱۶	
کاست	کیسٹ	۳۶	سی دی رم	سی ڈی روم	۱۷	
		۳۷	کامرہ/دوربین	کیمرہ	۱۸	

ترجمہ فارسی		لغات اردو	شمارہ	وسایل		
شمارہ	لغات اردو	ترجمہ فارسی	شمارہ	لغات اردو	ترجمہ فارسی	
۱۹	چپو	پارو	۱	ڈرل مشین	برمہ / مته	
۲۰	خرد بین	زرہ بین	۲	انجکشن	پچکاری / آمپول	
۲۱	بال خشک کرنے کی مشین	سشوار	۳	لیٹر / چھماق	فندک	
۲۲	ہوا والی مشین	دستگاہ پف کن	۴	جال	تور	
۲۳	درخت کاٹنے کی قینچی	قیچی شاخ بری	۵	ہتھوڑی	چکش	
۲۴	ہیلنٹ	کلاہ ایمنی	۶	تیچ	پیچ	
۲۵	پھاوڑا	بیل	۷	رندا	رندہ	
۲۶	چرخہ	چرخ بافندگی	۸	درانتی	طوقاچ / داس / منگال	
۲۷	ترازو	ترازو	۹	چرخنی	قرقرہ	
۲۸	آگ بجھانے کا آلہ	آلہ خاموش کردن آتش	۱۰	اسپیکر	بلندگو / اسپیکر	
۲۹	بارش ناپنے کا آلہ	آلہ سنجش باران	۱۱	قطب نما	قطب نما	
۳۰	گرمی ناپنے کا آلہ	آلہ سنجش حرارت	۱۲	چھیننی	میخ چاہ کنی	
۳۱	سطح ناپنے کا آلہ	طراز	۱۳	پینٹ برش	برس رنگ مالی	
۳۲	ہوانا ناپنے کا آلہ	آلہ سنجش باد	۱۴	بل	گاواہن	
۳۳	تری ناپنے کا آلہ	آلہ سنجش رطوبت	۱۵	رولر	غلطک	
۳۴	ہاتھ والا اسپیکر	اسپیکر / بلندگوی دستی	۱۶	ریٹی	سوهان	
۳۵	بال کاٹنے والی مشین	ماشین سرتراشی	۱۷	کرتنی	کمچہ	
۳۶			۱۸	کریدنی	جغل کش / سرند	
۳۷						

شماره		سبزیجات	
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره
۱۹	پودینه	نعناع	
۲۰	کھمبی	سیما رغ	۱
۲۱	سلاو پتہ	کاهو	۲
۲۲	شملا مرچ	فلفل دلمه‌ای	۳
۲۳	سبز مرچ	فلفل تند	۴
۲۴	سبز پیاز	پیازچه	۵
۲۵	مٹر	متر / نخود سبز	۶
۲۶	دھنیا	گشنیز	۷
۲۷			۸
۲۸			۹
۲۹			۱۰
۳۰			۱۱
۳۱			۱۲
۳۲			۱۳
۳۳			۱۴
۳۴			۱۵
۳۵			۱۶
۳۶			۱۷
۳۷			۱۸

ترجمه فارسی		لغات اردو	شماره	میوه جات		
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	
۱	پھل	میوه	۱۹	انجیر	انجیر	
۲	انار	انار	۲۰	آناناس	آناناس	
۳	آم	ام / انبه	۲۱	کشمش	کشمش	
۴	مالٹا	مالته / نارنگی	۲۲	چمبر خیار	ککڑی	
۵	نارمل	نارگیل	۲۳	بادرنگ / خیار	کھیرا	
۶	انگور	انگور	۲۴	چیکو	چیکو	
۷	کھجور	خرما	۲۵	آلوبخارا	آلوبخارا	
۸	ناشپاتی	ناک / گلابی / امرود	۲۶	بھی	امرود	
۹	کیلا	کیله / موز	۲۷	عنا ب	بیر	
۱۰	خوبانی	زردآلو	۲۸	جلغوزہ	چلغوزہ	
۱۱	تربوز	هندوانه	۲۹	شفتالو	آڑو	
۱۲	خرپوزہ	خربزه	۳۰	پسته	پسته	
۱۳	بادام	بادام	۳۱	سیب	سیب	
۱۴	اخروٹ	چهارمغز / جوز	۳۲	نارنج	نارنج	
۱۵	شہتوت	شاه توت	۳۳	لیمو	لیموں	
۱۶	کچی کھجور	خرمای خشک	۳۴	کیوی	کیوی	
۱۷	اسٹابری	توت فرنگی	۳۵	زیتون	زیتون	
۱۸	مونگ پھلی	بادام زمینی	۳۶	آلو سیاہ	جامن	
			۳۷	بادام ہندی	کاجو	

ترجمه فارسی		لغات اردو	شماره	وسایل جنگی		
توپ	توپ	۱۹	ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره	
تفنگ دوربین دار	اسنپیر	۲۰	پستول / کلت	پستول	۱	
موترزروی / ماشین ضد گلوله	بکتر بند گاڑی	۲۱	زیر دریایی	آب دوز	۲	
بم	بم	۲۲	مرمی / فشنگ	گولی	۳	
قلعه	قلعه	۲۳	بندوق / تفنگ	بندوق	۴	
ماشین دار	مشین گن	۲۴	سپر	ڈھال	۵	
لشکر	لشکر	۲۵	خنجر	خنجر	۶	
خندق	خندق	۲۶	کارتوس	کارتوس	۷	
بم اشک آور	آنسو گیس بم	۲۷	منجنیق	منجنیق	۸	
موشک زیر دریایی	تارپیڈو	۲۸	زره	زره	۹	
بارود	بارود	۲۹	کلاه جنگی	جنگی ٹوپی	۱۰	
کشتی جنگی	جنگی کشتی	۳۰	شمشیر	تلوار	۱۱	
نیام (پوش شمشیر)	میان	۳۱	نیزه	نیزه	۱۲	
تیر	تیر	۳۲	ژنرال	جنرل	۱۳	
ترکش / تیردان	ترکش	۳۳	اسپ سوار	شہسوار	۱۴	
مرمی / گلوله توپ	توپ کا گولا	۳۴	دسته شمشیر	تلوار کا قبضہ	۱۵	
تیرکش / تیردان	ترکش	۳۵	مین	مان	۱۶	
هاون (توپ کوچک)	چھوٹی توپ	۳۶	شاجور / خشاب	میگزین	۱۷	
		۳۷	دوربین	دوربین	۱۸	

			پوشاک و زیور آلات		
ترجمہ فارسی	لغات اردو	شمارہ	ترجمہ فارسی	لغات اردو	شمارہ
زیرپوش	بنیان	۱۹	کفش	جوتا	۱
جاکت	سوئٹر/جیکٹ	۲۰	سرپایی	سلیپر/چپل	۲
چپہ یقہ	کار	۲۱	بوت	بوٹ	۳
طاقہ پارچہ	سوٹ کاپڑا	۲۲	کفش پاشنہ بلند	ایڑھی والی جوتی	۴
کت	کوٹ	۲۳	کمر بند	بیلٹ	۵
آستین	آستین	۲۴	شلوار	پاجامہ	۶
یونیفورم	وردی	۲۵	پیراھن	قمیص	۷
دامن	لہنگا	۲۶	یخن قاق / بلیز	سوٹ	۸
بلیز	بلاؤزر	۲۷	لباس	کپڑے	۹
تاج	تاج	۲۸	نکتایی	ٹائی	۱۰
کرم رو	چہرے کا پاؤڈر	۲۹	کلاہ	ٹوپی	۱۱
لیف حمام	نہانے والا کپڑا	۳۰	مندیل/عمامہ	گپڑی	۱۲
گوتک نخ/قرقرہ	دھاگہ نکلی	۳۱	شلوار	شلوار	۱۳
گیر مو	بالوں والا کلپ	۳۲	شال/دستمال	رومال	۱۴
انگشتر	انگوٹھی	۳۳	روبند	برقعہ	۱۵
موچینک	موچنی	۳۴	جوراب	جراہیں/مس	۱۶
شال گردن	مفلر	۳۵	پتلون/شلوارلی	پینٹ	۱۷
کیسہ/جیب	جیب	۳۶	واسکت	واسکٹ	۱۸
نقرہ	چاندی	۳۷			

شغلها		شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۵۶	پھل فروش
۳۸	ڈینٹل ڈاکٹر	دکتر دندان	۵۷	عطر فروش
۳۹	سنار	زرگر / طلافروش	۵۸	جارو کش
۴۰	جانوروں کا ڈاکٹر	دکتر حیوانات	۵۹	مربی
۴۱	باورچی	آشپز	۶۰	لولہ کش
۴۲	پولیس	پولیس	۶۱	عکاس
۴۳	ٹریفک پولیس	پولیس ترافیک	۶۲	دریور / راننده
۴۴	شاعر	شاعر	۶۳	کیسہ بر
۴۵	جج	قاضی	۶۴	سبڈساز
۴۶	ویلڈر	جوشکار	۶۵	دارو فروش
۴۷	چرواہا	چوپان	۶۶	بافندہ
۴۸	ڈاکیا	پستچی	۶۷	غروتک / اوباش / لات
۴۹	صدر	رہبر	۶۸	شیر فروش
۵۰	جادوگر	جادوگر	۶۹	رنگ مال
۵۱	مچھیرا	صیاد (شکارچی ماہی)	۷۰	برقی / برق کش
۵۲	مصور	نقاش	۷۱	باغبان
۵۳	بولر	پرتاب کنندہ توپ	۷۲	دزد
۵۴	ناچنے والا	رقاص	۷۳	تاجر
۵۵	کپتان	کاپیتان	۷۴	داور

شکل‌های هندسی			وسایل مکتب		
ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره	ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره
شکل هرمی	هرم نما	۱	تابلوی آهنی	سلیٹ	۳۸
پنج ضلعی	نمای	۲	متر	پیمائش فیتہ	۳۹
مکعب	مکعب	۳	کره زمین	گلوب	۴۰
مخروطی	مخروطی	۴	نوک قلم	نب	۴۱
مربع	مربع	۵	پوش عینک	چشمہ پاکٹ	۴۲
شش ضلعی	مسدس	۶	جلد کتاب	ٹائٹل کتاب	۴۳
سه ضلعی	مثلاث	۷	حروف الفبا	حروف تہجی	۴۴
شکل اسطوانی	اسطوانی شکل	۸	فهرست	مینو	۴۵
مستطیل	مستطیل	۹	نقشه	نقشہ	۴۶
کروی	کرہ	۱۰	چوکی /صندلی	کرسی	۴۷
بیضوی	بیضوی	۱۱	تذکرہ /شناسنامه	شناختی کارڈ	۴۸
دائره	دائرہ	۱۲	میز	تپائی / ٹیبل	۴۹
		۱۳	رحل	رحل	۵۰
		۱۴	تمبر پوست خانه	پوسٹ ٹکٹ	۵۱
		۱۵	روزنامه	اخبار	۵۲
		۱۶	مهر	مہر	۵۳
		۱۷	اینچ	انچ	۵۴
		۱۸			۵۵

مريضی ہا		شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	شماره	معاینہ
۳۸	ایکسرے	ایکسرہ / عکس	۵۶	تھرما میٹر
۳۹	دانت کا درد	درد دندان	۵۷	ہینٹی بائیونک
۴۰	پیٹ کا درد	درد شکم	۵۸	خشک کھانسی
۴۱	اپنڈیکس	آپانڈیکس	۵۹	بلغم والی کھانسی
۴۲	معدے کی تیزاب	تیزاب معدہ	۶۰	بھینگا
۴۳	گلے کا زخم	زخم گلو	۶۱	دانہ / پھنسی
۴۴	السر / معدہ کا زخم	زخم معدہ	۶۲	ٹیکہ / انجکشن
۴۵	الرجی	حساسیت	۶۳	خارش
۴۶	ایمرجنسی وارڈ	اطاق عاجل / ارژانس	۶۴	کوڑھ
۴۷	جوڑوں کا درد	درد مفاصل	۶۵	چکر
۴۸	آنکھ کا درد	درد چشم	۶۶	بال گرنا
۴۹	خون کا گروپ	گروپ / گروہ خون	۶۷	بد ہضمی
۵۰	نظر کا چشمہ	عینک	۶۸	قبض
۵۱	آئی - سی - یو	آئی - سی - یو	۶۹	الٹراساؤنڈ
۵۲	او - پی - ڈی	او - پی - ڈی	۷۰	انڈسکوپ
۵۳	لیبارٹری	لیبارٹری / لابراتوار	۷۱	پلاسٹر / باند
۵۴	گردے کی پتھری	سنگ کلیہ	۷۲	گولی / ٹابلیٹ
۵۵	گلے کی غدود	لوزہ ہا	۷۳	تب
			۷۴	کیپسول

ترجمہ فارسی		لغات اردو	شماره	مریضی‌ها		
مالاریا	ملیریا	۱۹	ترجمہ فارسی	لغات اردو	شماره	
سرطان	کینسر	۲۰	مریضی	بیماری	۱	
زردی	پیلیا	۲۱	پولیو	پولیو	۲	
توبرکلوز	ٹی بی	۲۲	زکام/سرماخوردگی	زکام	۳	
کم خونی	انیمیا/خون کی کمی	۲۳	سردرد	سرکاردرد	۴	
ضعیفی	کمزوری	۲۴	درد معدہ	معدہ کاردرد	۵	
فشار خون	بلڈ پریشر	۲۵	درد کمر	کمر کاردرد	۶	
فشار خون بالا	ہائی بلڈ پریشر	۲۶	سوزش	جلن	۷	
فشار خون پایین	لو بلڈ پریشر	۲۷	ورم	سوجن	۸	
حملہ قلب	دل کی دورا	۲۸	نزلہ/ریزش بینی	نزلہ	۹	
مریضی جلدی	جلدی بیماری	۲۹	کر	بہرا	۱۰	
عملیات/جراحی	آپریشن	۳۰	نابینا	اندھا	۱۱	
سرطان خون	خون کی کینسر	۳۱	لنگ	لنگڑا	۱۲	
سرطان جلدی	جلدی کینسر	۳۲	فلج	فالج	۱۳	
سرطان مغز	دماغ کی کینسر	۳۳	گونگ	گونگا	۱۴	
زخم	زخم	۳۴	بواسیر	بواسیر	۱۵	
سرخکان	خرہ	۳۵	اسہال	دست/موشن	۱۶	
رماتیزم	ریماتیزم	۳۶	پیچش/دل پیچہ	پیچش	۱۷	
ضعف بینایی	نظر کی کمزوری	۳۷	مریضی قند	شوگر	۱۸	

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

درس اول

الفبای اردو

زبان اردو ۲۵ حرف دارد که به شرح زیر است:

خ	ح	چ	ج	ث	ٹ	ت	پ	ب	آ-ا
ص	ش	س	ژ	ز	ڑ	ر	ذ	ڈ	و
ل	گ	ک	ق	ف	غ	ع	ظ	ط	ض
(فیروز اللغات)					ی-ے	ہ-ھ	و	ن-ں	م

فائده ۱: تمام حروف اردو مثل حروف زبان فارسی است غیر از سه حرف (ث، ڈ، ژ)

فائده ۲: هنگام ادای (ث، ڈ، ژ) سر زبان به کام می خورد. (فیروز اللغات: ۷۱۴)

فائده ۳: در زبان اردو دو نوع نون وجود دارد: ۱- نون اعلانیه ۲- نون غنه:

نون اعلانیه مثل نون فارسی ادا می شود {و نقطه دارد} مانند: تین، برن اما نون غنه در بینی ادا می شود {و

نقطه ندارد} مانند: یہاں - وہاں (فیروز اللغات: ۱۴۰۰)

فائده ۴: در زبان اردو دو نوع «و» وجود دارد: ۱- واو معروف ۲- واو مجهول

واو معروف را مثل واو فارسی خوب ظاهر کرده ادا می نمایند مانند: دور، حور. اما واو مجهول را هنگام ادا

خوب ظاهر نمی کنند مانند: زور، ہوش (فیروز اللغات: ۱۴۶۶)

فائده ۵: در زبان اردو دو نوع «ی» وجود دارد: ۱- یای معروف ۲- یای مجهول

یای معروف را مثل یای فارسی خوب ظاهر کرده ادا می نمایند مانند: فقیر، عید. اما یای مجهول را هنگام ادا

خوب ظاهر نمی کنند مانند: دلیر، دیر (فیروز اللغات: ۱۵۲۹)

یای معروف {اگر در آخر کلمه باشد} چنین (ی) نوشته می شود: مانند: نواسی، پوتی

یای مجهول {اگر در آخر کلمه باشد} چنین (ے) نوشته می شود: مانند: پوتے، نواسے (فیروز اللغات: ۱۵۲۹)

درس دوم

ضمائر فاعلی و مفعولی

ضمیر کلمہ ای را گویند کہ بجای اسم آمدہ و از تکرار اسم در جملہ جلوگیری نماید۔
ضمیر بر سہ قسم است: ۱- ضمیر فاعلی ۲- ضمیر مفعولی ۳- ضمیر ملکی
ضمیر فاعلی: ضمیری را گویند کہ بجای فاعل (کنندہ کار) بیاید۔

ضمائر فاعلی					
حالت	تعداد	ضمیر	ترجمہ	مثال اول	مثال دوم
غائب	واحد	وہ - اس نے	او	وہ گیا = او رفت	اس نے مارا = او زد
	جمع	وہ - انہوں نے	انہا	وہ گئے = انہا رفتند	انہوں نے مارے = انہا زدند
حاضر	واحد	تو - تو نے	تو	تو گیا = تو رفتی	تو نے مارا = تو زد
	جمع	تم - آپ نے تم نے - آپ نے	شما	تم / آپ گئے = شما رفتید	تم نے / آپ نے مارے = شما زدید
متکلم	واحد	میں - میں نے	من	میں گیا = من رفتم	میں نے مارا = من زد
	جمع	ہم - ہم نے	ما	ہم گئے = ما رفتیم	ہم نے مارے = ما زدیم

نوٹ: حرف 'نے' علامت فاعل است و فقط با افعال متعدی استعمال می شود مانند مثال های بالا۔

ضمیر مفعولی: ضمیری را گویند کہ بجای مفعول (کسی کہ عمل بر او واقع شدہ) بیاید۔

ضمائر مفعولی					
حالت	تعداد	ضمیر	ترجمہ	مثال اول	مثال دوم
غائب	واحد	اس کو - اسے	او را	اس کو لے گیا = او را برد۔	اسے لے گیا = او را برد۔
	جمع	ان کو - انہیں	انہا را	ان کو لے گیا = انہا را برد۔	انہیں لے گیا = انہا را برد۔
حاضر	واحد	تجھ کو - تجھے	تو را	تجھ کو لے گیا = تو را برد۔	تجھے لے گیا = تو را برد۔
	جمع	تم کو - آپ کو تمہیں	شما را	تم کو / آپ کو لے گیا = شما را برد۔	تمہیں لے گیا = شما را برد۔
متکلم	واحد	مجھ کو - مجھے	من را	مجھ کو لے گیا = من را برد۔	مجھے لے گیا = من را برد۔
	جمع	ہم کو - ہمیں	ما را	ہم کو لے گیا = ما را برد۔	ہمیں لے گیا = ما را برد۔

درس سوم

ضمایر ملکی

ضمیر ملکی: ضمیری را گویند کہ تعلق و ارتباط یک چیز و یا یک شخص را با چیز و شخصی دیگر ظاہر نماید.

ضمایر ملکی					
حالت	تعداد	ضمیر	ترجمہ	محل استعمال	مثال
غائب	واحد	اس کا	از او - مال او	پیش از واحد مذکر	اس کا بیٹا: پسر او
		اس کے	از او - مال او	پیش از جمع مذکر	اس کے بیٹے: پسران او
		اس کی	از او - مال او	پیش از واحد و جمع مؤنث	اس کی بیٹی: دختر او - اس کی بیٹیاں: دختران او
	جمع	ان کا	از او - مال او	پیش از واحد مذکر	ان کا بیٹا: پسر آنها
		ان کے	از آنها - مال آنها	پیش از جمع مذکر	ان کے بیٹے: پسران آنها
		ان کی	از آنها - مال آنها	پیش از واحد و جمع مؤنث	ان کی بیٹی: دختر آنها - ان کی بیٹیاں: دختران آنها
حاضر	واحد	تیرا	از تو - مال تو	پیش از واحد مذکر	تیرا بیٹا: پسر تو
		تیرے	از تو - مال تو	پیش از جمع مذکر	تیرے بیٹے: پسران تو
		تیری	از تو - مال تو	پیش از واحد و جمع مؤنث	تیری بیٹی: دختر تو - تیری بیٹیاں: دختران تو
	جمع	تمہارا - آپ کا	از شما - مال شما	پیش از واحد مذکر	تمہارا بیٹا: پسر شما آپ کا بیٹا: پسر شما
		تمہارے - آپ کے	از شما - مال شما	پیش از جمع مذکر	تمہارے بیٹے: پسران شما - آپ کے بیٹے: پسران شما
		تمہاری - آپ کی	از شما - مال شما	پیش از واحد و جمع مؤنث	تمہاری / آپ کی بیٹی: دختر شما تمہاری / آپ کی بیٹیاں: دختران شما
متکلم	واحد	میرا	از من - مال من	پیش از واحد مذکر	میرا بیٹا: پسر من
		میرے	از من - مال من	پیش از جمع مذکر	میرے بیٹے: پسران من
		میری	از من - مال من	پیش از واحد و جمع مؤنث	میری بیٹی / بیٹیاں: دختر / دختران من
	جمع	ہمارا	از ما - مال ما	پیش از واحد مذکر	ہمارا بیٹا: پسر ما
		ہمارے	از ما - مال ما	پیش از جمع مذکر	ہمارے بیٹے: پسران ما
		ہماری	از ما - مال ما	پیش از واحد و جمع مؤنث	ہماری بیٹی / بیٹیاں: دختر / دختران ما

درس چہارم

صفات ملکی

صفات ملکی تعلق و ارتباط یک چیز و یا یک شخص را با خود فاعل نشان می دهد.
صفات ملکی عبارتند از:

- ۱- اپنا: برای واحد مذکر مانند: محمود نے اپنا بھائی کو اسکول لے گیا = محمود برادر خود را بہ مکتب (مدرسه دولتی) برد.
- ۲- اپنے: برای جمع مذکر مانند: محمود نے اپنے بھائیوں کو اسکول لے گیا = محمود برادران خود را بہ مکتب (مدرسه دولتی) برد.
- ۳- اپنی: برای واحد و جمع مؤنث مانند: محمود نے اپنی بہن کو اسکول لے گیا = محمود خواہر خود را بہ مکتب (مدرسه دولتی) برد. - محمود نے اپنی بہنوں کو اسکول لے گیا = (محمود خواہران خود را بہ مکتب (مدرسه دولتی) برد.

اسم اشارہ

اسم اشارہ: اسمی را گویند کہ برای اشارہ کردن بہ چیز یا شخصی استفاده شود.
اسم اشارہ بر دو قسم است:

- اسم اشارہ قریب: اسمی را گویند کہ برای اشارہ کردن بہ چیز یا شخصی نزدیک استفاده شود.
اسم اشارہ بعید: اسمی را گویند کہ برای اشارہ کردن بہ چیز یا شخصی دور استفاده شود.

حالت	اسم اشارہ قریب	مثال
واحد	یہ (این)	یہ کتاب ہے = این کتاب است.
	اس (این)	اس بچے کا نام محمود ہے = نام این بچہ محمود است.
جمع	ان (اینہا)	ان بچوں کو مت مارو = این بچہہا را نزن.

حالت	اسم اشارہ بعید	مثال
واحد	وہ (ان)	وہ تصویر ہے = آن عکس است.
	اُس (ان)	اُس کتاب کا نام کیا ہے؟ = نام آن کتاب چیست؟
جمع	ان (انہا)	ان بچوں کو بلاؤ = آن بچہہا را صدا بزن.

درس پنجم

کلمات پر سشی

شماره	کلمات	معنی	مثال
۱	کیا	چه	آپ کا نام کیا ہے؟ = نام شما چیست؟
۲	کیا	آیا	کیا حامد گیا ہے؟ آیا حامد رفته است؟
۳	کب	کی / اچہ وقت	کب جاتے ہو؟ چه وقت می روی؟
۴	کیوں	چرا	کیوں بات کرتے ہو؟ چرا سخن می گوید؟
۵	کہاں	کجا	کہاں رہتے ہو؟ کجا زندگی می کنید؟
۶	کدھر	کجا	کدھر جارہے ہو؟ کجا می روید؟
۷	کیسا	چگونه	آپ کا بیٹا کیسا ہے؟ پسر شما چطور است؟
۸	کیسی	چگونه	آپ کی بیٹی کیسی ہے؟ دختر شما چطور است؟
۹	کیسے	چگونه	آپ کے بیٹے کیسے ہیں؟ پسران شما چطور اند؟
۱۰	کون	کی / چه کسی	کون آیا ہے؟ چه کسی آمده است؟
۱۱	کونسا	کدام	کونسا بیٹا آیا ہے؟ کدام پسر آمده است.
۱۲	کونسی	کدام	کونسی بیٹی آئی ہے؟ کدام دختر آمده است.
۱۳	کونے	کدام	کونے بچے آئے ہیں؟ کدام بچہ ہا آمده اند.
۱۴	کتنا	چند / چقدر	اس گھر کا عرض کتنا ہے؟ عرض این خانه چقدر است؟
۱۵	کتنی	چند / چقدر	آپ کی عمر کتنی ہے؟ سن شما چقدر است؟
۱۶	کتنے	چند / چقدر	آپ کے بچے کتنے ہیں؟ بچہ های شما چند تا است؟
۱۷	کس	چه کسی	کس نے یہ کام کیا ہے؟ چه کسی این کار را کرده است.
۱۸	کس لئے	برای چه	کس لئے سفر کیا؟ برای چه سفر کردی؟
۱۹	کس طرح	چگونه	کس طرح سوتے ہو؟ چگونه می خوابید؟

درس ششم

روش ساختن جمع

در لسان اردو بہ روش‌های زیر جمع ساخته می‌شود:

۱- با اضافه کردن «و» در آخر اسم‌ها جمع ساخته می‌شود. مانند: کتاب: کتابوں (کتاب‌ها)
مثال: ان کتابوں کے نام لکھو = نام این کتاب‌ها را بنویس.

۲- با اضافه کردن «یں» در آخر اسم‌ها جمع ساخته می‌شود. مانند: پنسل: پنسلیں (پنسل‌ها)
مثال: پنسلیں گم ہو گئیں = پنسل‌ها گم شدند.

۳- اگر در آخر واحد مذکر «الف» یا «ه» باشد با تبدیل کردن آن به «ے» جمع ساخته می‌شود.
مانند: لڑکا: لڑکے (پسرها)؛ بچہ: بچے (بچه‌ها)

مثال: لڑکے کھانا کھا رہے ہیں = پسران غذا می‌خورند۔ بچے کھیل رہے ہیں = بچه‌ها بازی می‌کنند.

۴- اگر در آخر واحد مؤنث «ی» باشد با اضافه کردن «اں» جمع ساخته می‌شود. مانند: مرغی:
مرغیاں (مرغ‌ها) مثال: یہ خوبصورت مرغیاں ہیں = اینها مرغ‌های زیبایی هستند.

۵- اگر در آخر واحد مؤنث «الف» یا «واو» باشد با اضافه کردن «ئیں» جمع ساخته می‌شود.
مانند: خطا: خطائیں؛ خطاها (خوشبوئیں) خوشبوها

مثال: میرے خطائیں معاف کرنا = خطاهايم را ببخشید. یہ خوشبوئیں سوگھ لو = این خوشبوها (عطرها) را بوی کن.

۶- اگر در آخر واحد مؤنث «یا» باشد با اضافه کردن «اں» جمع ساخته می‌شود. مانند: گڑیا: گڑیاں
(عروسک‌ها) مثال: وہ گڑیاں خرید لو = آن عروسک‌ها را بخر.

درس هفتم

مذکر و مؤنث

- ۱- نام روزها و ماهها مذکر است غیر از «جمرات = پنجشنبه» که مؤنث است.
- ۲- نام کوهها و دریاها مذکر است غیر از «گنگا و جمنا» که مؤنث است.
- ۳- نام تمام سیارهها (سورج: خورشید - چاند: ماه - عطارد، مشتری و زهره) مذکر است غیر از «زمین» که مؤنث است.
- ۴- نام تمام فلزات و آهنها (لوہا: آهن - سونا: طلا - پیتل: مس و...) مذکر است غیر از «قلعی: گلت - چاندی: نقره» که مؤنث است.
- ۵- نام تمام آوازاها مؤنث است مانند: چون چون (صدای گنجشکها و رفتن موتر)، سائیں سائیں (صدای وزیدن باد)، گڑگڑاہٹ (صدای فیر مسلسل توپ) و...
- ۶- نام تمام لسانها مؤنث است مانند: اردو، فارسی، عربی، پنجابی، سندھی، بلوچی، انگریزی و...
- ۷- نام کتابها عموماً مؤنث است البته کتابی که در ابتدای نامش کلمه «قصه» باشد مذکر است. مانند: قصہ چاردریش
- ۸- نام تمام قارهها، کشورها، شهرها و قریهها مذکر است مانند: یورپ، ایشیا، افریقہ، پاکستان، کراچی، لاهور و...
- ۹- نام تمام نمازها مؤنث است مانند: فجر، ظہر، عصر، مغرب، عشاء، تہجد و...
- ۱۰- کلمه‌ای که در آخرش یای معروف (ی) باشد عموماً مؤنث است مانند: نیکی، بدی، روٹی و... غیر از (دہی: ماست - گھی: روغن - پانی: آب - موتی: مروارید) که مذکر است.
- ۱۱- کلمه‌ای که در آخرش الف باشد عموماً مؤنث است مانند: ابتدا، انتہا، دعا، وفا، حیا، قضا و...
- ۱۲- کلمه‌ای که در آخرش «او» یا «پن» باشد مذکر است مانند: پھیلاؤ، بہاؤ، چرھاؤ، بچپن، لڑکپن و...
- ۱۳- این کلمات همیشه مذکر است: ٹکٹ، اخبار، مرض، درد، زہر، عشق، وعظ، تار، ہوش
- ۱۴- این کلمات همیشه مؤنث است: کار، سائیکل، پارٹی، میٹنگ
- ۱۵- بعضی کلمات مشترک اند یعنی ہم مذکر اند و ہم مؤنث مانند: بچہ، کھلاڑی، دوست، یتیم، مہمان، مسافر، صدر،

درس هشتم

مصدر

مصدر اسمی است که خودش از چیزی ساخته نشده اما کلمات زیادی از او ساخته می‌شود. مانند: کھنا که از او لکھا، کھتا ہوں، کھنے والا و... ساخته شده است.

در زبان اردو علامت « نا » در آخر مصدر می‌آید مانند: کھنا، پینا، سونا

البته در آخر بعضی اسم‌ها «نا» است اما مصدر نیستند مانند: نانا، کھلونا، کتنا

و علامت مصدر این است که اگر از آخرش «نا» را حذف کنیم فعل امر ساخته می‌شود. کھنا = لکھ - پینا = پی
مثال: صرف کھانا پینا ہی زندگی کا مقصد نہیں = فقط خوردن و نوشیدن مقصد زندگی نیست.

اسم فاعل

اسم فاعل اسمی را گویند که بجای کننده کار استفاده شود. مانند: جھوٹ بولنے والے پر خدا کی لعنت = لعنت خدا بر دروغگو.

روش ساخت اسم فاعل: الفی را که آخر مصدر است به یای مجهول (ے) تبدیل نموده بعد از آن «والا» اضافه می‌کنیم مانند: بولنا = بولنے والا - پینا = پینے والا - کھانا = کھانے والا

اسم مفعول

اسم مفعول اسمی را گویند که بجای چیزی یا کسی که فعل بر او واقع شده، استفاده شود. مانند: اگر اللہ چاہے تو مرا ہوا بھی زندہ ہو جائے = اگر خداوند بخواهد مرده هم زنده می‌شود.

روش ساخت اسم مفعول: با اضافه کردن « ہوا » در آخر ماضی مطلق اسم مفعول ساخته می‌شود مانند: لکھا = لکھا ہوا - سنا = سنا ہوا - دیکھا = دیکھا ہوا

درس نہم

اسم حالیہ

اسم حالیہ اسمی را گویند کہ حالت فاعل یا مفعول و یا ہر دو را بیان کند مانند: فیصل ہنستا ہوا جماعت میں داخل ہوا (فیصل با خندہ داخل صنف شد)۔ پچی روتی ہوی سوگئی (دختر بچہ با گریہ خواہید)۔ طلبے بھاگتے ہوئے مدرسہ آگئے (طلاب دویدہ مدرسہ آمدند)

روش ساخت اسم حالیہ: علامت مصدر «نا» را حذف نموده و «تاہوا» یا «تی ہوی» یا «تے ہوئے» را اضافہ می کنیم مانند: آنا= آتاہوا، آتی ہوی، آتے ہوئے - کھیلتا= کھیلتا ہوا، کھیلتی ہوی، کھیلتے ہوئے

مرکب توصیفی

مرکب توصیفی مرکبی را گویند کہ در آن صفت و موصوف ہر دو باشند۔
در لسان اردو صفت ہمیشہ قبل از موصوف می آید مانند:

خوبصورت تصویر (عکس زیبا) - نیک لڑکا (پسر نیک) - ٹھنڈا پانی (آب سرد)

مرکب اضافی

مرکب اضافی مرکبی را گویند کہ در آن مضاف و مضاف الیہ ہر دو باشند مانند: فیصل کی کتاب (کتاب فیصل)
در لسان اردو مضاف الیہ ہمیشہ قبل از مضاف می آید۔

برای مضاف کردن و نسبت دادن چیزی بہ چیزی دیگر از حروف زیر استفادہ می شود:

۱- کا: برای نسبت دادن واحد مذکر مانند: محمود کا بھائی (برادر محمود)

۲- کی: برای نسبت دادن واحد و جمع مؤنث مانند: محمود کی بہن (خواہر محمود) - محمود کے بہنیں (خواہران محمود)

۳- کے: برای نسبت دادن جمع مذکر مانند: محمود کے بھائیوں (برادران محمود)

درس دہم

حروف عطف

حروف عطف حروفی را می نامند که برای وصل کردن دو اسم یا دو جمله استفاده می شوند.

شماره	حروف	معنی	مثال
۱	و	و	حامد و محمود بھائی ہیں = حامد و محمود برادر اند.
۲	اور	و	کتاب اور پن خرید لو = کتاب و قلم بخر.
۳	پھر	سپس	کھانا کھاؤ پھر جاؤ = غذا بخور سپس برو.

حروف شرط

حروف شرط حروفی را می نامند که در ابتدای جمله می آیند و معنای شرط را می دهند.

شماره	حروف	معنی	مثال
۱	اگر	اگر	اگر تم محنت کرتے تو کامیاب ہو جاتے = اگر شما تلاش می کردید کامیاب می شدید.
۲	جب	وقتیکہ	جب فیصل آئے گا تب میں جاؤں گا = وقتیکہ فیصل بیاید من می روم.
۳	جب تک	تا وقتیکہ	جب تک فیصل نہ آئے میں نہیں جاؤں گا = تا وقتیکہ فیصل نیاید من نمی روم.
۴	جو	هرچه	جو بوؤ گے سو کاٹو گے = هرچه بکاری درو می کنی.

حروف تشبیه

حروف تشبیه حروفی را می نامند که برای تشبیه دادن چیزی به چیزی دیگر استفاده می شوند.

شماره	حروف	معنی	مثال
۱	جیسے	مثل / مانند	موتی جیسے دانت = دندان هایی مثل مروارید.
۲	طرح	مثل / مانند	برف کی طرح ٹھنڈا = سرد مثل یخ.
۳	مانند	مانند	بھیڑیئے کی مانند ظالم = ظالم مانند گرگ.
۴	مثل	مثل	شیر کی مثل بہادر = شجاع مثل شیر.

درس یازدهم

حروف علت

حروف علت حرفی را می نامند که برای بیان کردن علت و سبب یک کار استفاده می شوند.

شماره	حروف	معنی	مثال
۱	کیونکہ	چرا کہ	ہم باہر نہ نکل سکے کیونکہ سخت گرمی تھی (ما نتوانستیم بیرون شویم چرا کہ گرمی شدید بود،)
۲	اس لئے کہ	برای اینکہ	ہم باہر نہ نکل سکے اس لئے کہ سخت گرمی تھی (ما نتوانستیم بیرون شویم برای اینکہ گرمی شدید بود،)
۳	اس واسطے کہ	به این خاطر کہ	ہم باہر نہ نکل سکے اس واسطے کہ سخت گرمی تھی (ما نتوانستیم بیرون شویم به این خاطر کہ گرمی شدید بود،)
۴	چونکہ	چونکہ	چونکہ گرمی شدید بود، ما نتوانستیم بیرون شویم (چونکہ گرمی شدید بود، ما نتوانستیم بیرون شویم)

حروف جر

حروف جر حرفی را می نامند کہ برای ربط دادن اسم با فعل در جملہ استفاده می شوند.

شماره	حروف	معنی	مثال
۱	میں	در	میں اسکول میں پڑھتا ہوں = من در مکتب درس می خوانم.
۲	سے	از	میں کراچی شہر سے ہوں = من از شہر کراچی ہستم.
۳	سے	با	مجھے آپ سے محبت ہے = من با شما محبت دارم.
۴	پر	در	میں گھر پر ہوں = من در خانہ ہستم.
۵	تک	تا	مجھے بازار تک لے جاؤ = من را تا بازار ببر.
۶	لئے	برای	میرے لئے پانی لاؤ = برای من آب بیاور.
۷	کے لئے	برای	احمد کے لئے چائی لاؤ = برای احمد چایی بیاور.
۸	ساتھ	با / ہمراہ	احمد کے ساتھ جاؤ = ہمراہ احمد برو.

درس دوازدهم

اجزای جمله

عموماً یک جمله از فعل و فاعل و گاهی اوقات مفعول ساخته می‌شود. فعل کلمه‌ای است که بر انجام گرفتن یا انجام دادن کاری دلالت می‌کند. فاعل انجام دهنده فعل را می‌نامند. مفعول شخص یا چیزی را که فعل بر آن واقع شده است، می‌نامند مانند: احمد آیا (احمد آمد) که «احمد» فاعل و «آیا» فعل است. احمد کھانا کھایا (احمد غذا خورد)؛ «احمد» فاعل، «کھانا» مفعول و «کھایا» فعل است. در لسان اردو همیشه اول فاعل سپس مفعول و در آخر فعل می‌آید مانند:

فاعل	مفعول	فعل
احمد	کھانا	کھایا
احمد	غذا	خورد

افعال بودن (زمان حال)

این افعال موجودیت یک شخص و یا یک چیز را در زمان حال نشان می‌دهند مانند: یہ ایک اسکول ہے = این یک مکتب است. میں مسلمان ہوں = من مسلمان ہستم.

واحد غائب	وہ بیمار ہے	او مریض ہست.
واحد حاضر	تو بیمار ہے	تو مریض ہستی.
واحد متکلم	میں بیمار ہوں	من مریض ہستم.

جمع غائب	وہ بیمار ہیں	آنها مریض ہستند.
جمع حاضر	تم بیمار ہو	شما مریض ہستید.
جمع حاضر	آپ بیمار ہیں	شما مریض ہستید.
جمع متکلم	ہم بیمار ہیں	ما مریض ہستیم.

درس سیزدهم

افعال بودن (زمان گذشته)

این افعال موجودیت یک شخص و یا یک چیز را در زمان گذشته نشان می‌دهند مانند: **یه ایک اسکول تھا = این یک مکتب بود.**

واحد غائب	وہ بیمار تھا / تھی	او مریض بود.
واحد حاضر	تو بیمار تھا / تھی	تو مریض بودی.
واحد متکلم	میں بیمار تھا / تھی	من مریض بودم.

جمع غائب	وہ بیمار تھے	آنها مریض بودند.
جمع حاضر	تم / آپ بیمار تھے	شما مریض بودید.
جمع متکلم	ہم بیمار تھے	ما مریض بودیم.

درس چہار دہم

افعال بودن (زمان آئندہ)

این افعال موجودیت یک شخص و یا یک چیز را در زمان آئندہ نشان می دهند مانند: یہ ایک اسکول ہوگا = این یک مکتب خواهد شد.

واحد غائب	وہ کامیاب ہوگا / ہوگی	او کامیاب خواهد شد.
واحد حاضر	تو کامیاب ہوگا / ہوگی	تو کامیاب خواهی شد.
واحد متکلم	میں کامیاب ہوں گا / ہوں گی	من کامیاب خواہم شد.

جمع غائب	وہ کامیاب ہوں گے	آنها کامیاب خواهند شد.
جمع حاضر	تم / آپ کامیاب ہوں گے	شما کامیاب خواهید شد.
جمع متکلم	ہم کامیاب ہوں گے	ما کامیاب خواهیم شد.

درس پانزدہم فعل

فعل کلمہ ای است کہ بر انجام کاری در یکی از زمان‌ها (گذشتہ، حال، آئندہ) دلالت نماید مانند: احمد نے خط لکھا : احمد نامہ نوشت۔

فعل بر سه قسم است:

۱- ماضی: فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان گذشتہ دلالت نماید مانند: احمد نے خط لکھا : احمد نامہ نوشت۔

۲- حال: فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان حال دلالت نماید مانند: احمد خط لکھ رہا ہے: احمد نامہ می نویسد۔

۳- مستقبل (آئندہ): فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان آئندہ دلالت نماید مانند: احمد خط لکھے گا: احمد نامہ خواهد نوشت۔

اقسام ماضی

ماضی بر شش قسم است:

ماضی مطلق؛ ماضی قریب؛ ماضی بعید؛ ماضی استمراری؛ ماضی احتمالی، ماضی تمنایی

۱- **ماضی مطلق**: فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان گذشتہ دلالت نماید بدون اینکه دوری یا نزدیکی آن را ظاہر نماید مانند: احمد نے خط لکھا : احمد نامہ نوشت۔

روش ساخت ماضی مطلق: علامت مصدر «نا» را حذف می‌کنیم بعد از آن اگر «الف» یا «واو» باقی ماند

حرف «یا» را اضافه می‌کنیم مانند: کھانا-نا+یا= کھایا (خورد) - رونا-نا+یا= رویا (گریه کرد)

و اگر حرفی دیگر باقی ماند «الف» اضافه می‌کنیم مانند: کھنا-نا+ا= کھا (نوشت)

ماضی مطلق						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ آیا	وہ آئے	تو آیا	تم/آپ آئے	میں آیا	ہم آئے
مؤنث	وہ آئی	وہ آئیں	تو آئی	تم/آپ آئیں	میں آئی	ہم آئیں
ترجمہ	او آمد	انہا آمدند	تو آمدی	شما آمدید	من امدم	ما امدیم
مذکر	وہ لکھا	وہ لکھے	تو لکھا	تم/آپ لکھے	میں لکھا	ہم لکھے
مؤنث	وہ لکھی	وہ لکھیں	تو لکھی	تم/آپ لکھیں	میں لکھی	ہم لکھیں
ترجمہ	او نوشت	انہا نوشتند	تو نوشتی	شما نوشتید	من نوشتم	ما نوشتیم

درس شانزدهم

۲- **ماضی قریب:** فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان گذشتہ نزدیک دلالت نماید مانند: **احمد نے خط لکھا ہے:** احمد نامہ نوشتہ است.

روش ساخت ماضی قریب: با اضافه کردن «ہے - ہیں - ہوں» در آخر ماضی مطلق، ماضی قریب ساخته می شود مانند: کھایا + ہے = کھایا ہے (خورده است) - کھائے + ہیں = کھائے ہیں (خورده اند) - کھایا + ہوں = کھایا ہوں (خورده ام)

ماضی قریب						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ آیا ہے	وہ آئے ہیں	تو آیا ہے	تم / آپ آئے ہیں	میں آیا ہوں	ہم آئے ہیں
مؤنث	وہ آئی ہے	وہ آئی ہیں	تو آئی ہے	تم / آپ آئی ہیں	میں آئی ہوں	ہم آئی ہیں
ترجمہ	او	انہا	تو	شما	من	ما
	آمدہ است.	آمدہ اند	آمدہ ای	آمدہ اید	آمدہ ام	آمدہ ایم

درس ہفدہم

۳- ماضی بعید: فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان گذشتہ دور دلالت نماید مانند: احمد نے خط

لکھا تھا: احمد نامہ نوشتہ بود.

روش ساخت ماضی بعید: با اضافہ کردن «تھا، تھے، تھی، تھیں» در آخر ماضی مطلق، ماضی

بعید ساختہ می شود مانند: کھایا + تھا = کھایا تھا (خورده بود) - کھائے + تھے = کھائے تھے (خورده بودند).

کھائی + تھی = کھائی تھی (خورده بود) - کھائی + تھیں = کھائی تھیں (خورده بودند)

ماضی بعید						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ آیاتھا	وہ آئے تھے	تو آیاتھا	تم / آپ آئے تھے	میں آیاتھا	ہم آئے تھے
مؤنث	وہ آئی تھی	وہ آئی تھیں	تو آئی تھی	تم / آپ آئی تھیں	میں آئی تھی	ہم آئی تھیں
ترجمہ	او آمدہ بود.	انہا آمدہ بودند	تو آمدہ بودی	شما آمدہ بودید	من آمدہ بودم	ما آمدہ بودیم

درس ہیجدهم

۴- ماضی استمراری: فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان گذشته بصورت دوام و استمرار

دلالت نماید مانند: احمد خط کھتا تھا / لکھ رہا تھا احمد نامہ می نوشت.

روش ساخت ماضی استمراری: علامت مصدر «نا» را حذف می کنیم بعد از آن «تا تھا» یا «رہا تھا» یا

«تے تھے» یا «رہے تھے» یا «تی تھی» یا «رہی تھی» یا «تی تھیں» یا «رہی تھیں» را اضافه می کنیم مانند:

کھانا - نا + تا تھا / رہا تھا = کھاتا تھا، کھا رہا تھا (می خورد) * کھانا - نا + تے تھے / رہے تھے = کھاتے تھے، کھا رہے تھے (می خوردند)

* کھانا - نا + تی تھی / رہی تھی = کھاتی تھی، کھا رہی تھی (می خورد) * کھانا - نا + تی تھیں / رہی تھیں = کھاتی تھیں، کھا رہی تھیں

(می خوردند)

ماضی استمراری						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ آتا تھا	وہ آتے تھے	تو آتا تھا	تم / آپ آتے تھے	میں آتا تھا	ہم آتے تھے
	وہ آ رہا تھا	وہ آرہے تھے	تو آ رہا تھا	تم / آپ آرہے تھے	میں آ رہا تھا	ہم آرہے تھے
مؤنث	وہ آتی تھی	وہ آتی تھیں	تو آتی تھی	تم / آپ آتی تھیں	میں آتی تھی	ہم آتی تھیں
	وہ آ رہی تھی	وہ آرہی تھیں	تو آ رہی تھی	تم / آپ آ رہی تھیں	میں آ رہی تھی	ہم آ رہی تھیں
ترجمہ	او می آمد.	آنها می آمدند	تو می آمدی	شما می آمدید	من می آمدم	ما می آمدیم

درس نوزدهم

۵- ماضی احتمالی یا شکی: فعلی را گویند که بر انجام کاری در زمان گذشته بصورت احتمال و شک

دلالت نماید مانند: شاید احمد نے خط لکھا ہوگا: احمد شاید نامہ نوشتہ باشد.

روش ساخت ماضی احتمالی یا شکی: با اضافه کردن « ہوگا، ہونگے، ہوگی، ہونگی، ہوگا » در آخر

ماضی مطلق، ماضی احتمالی ساخته می شود مانند: کھایا + ہوگا = کھایا ہوگا (شاید خوردہ باشد) *

کھائے + ہونگے = کھائے ہونگے (شاید خوردہ باشند) * کھائی + ہوگی = کھائی ہوگی (شاید خوردہ باشد) *

کھائی + ہونگی = کھائی ہونگی (شاید خوردہ باشند) * کھایا + ہونگا = کھایا ہونگا (شاید خوردہ باشم)

ماضی احتمالی						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ	وہ	تو	تم / آپ	میں	ہم
	آیا ہوگا	آئے ہونگے	آیا ہوگا	آئے ہونگے	آیا ہونگا	آئے ہونگے
مؤنث	وہ	وہ	تو	تم / آپ	میں	ہم
	آئی ہوگی	آئی ہوگی	آئی ہوگی	آئی ہوگی	آئی ہوگی	آئی ہوگی
ترجمہ	او	آنها	تو	شما	من	ما
	شاید آمدہ	شاید آمدہ	شاید آمدہ	شاید آمدہ	شاید آمدہ	شاید آمدہ
	باشد.	باشند.	باشی	باشید	باشم	باشیم

درس بیستم

۶- ماضی تمنایی یا شرطی: فعلی را گویند که بر وجود شرط یا آرزو و خواهش انجام کاری در زمان

گذشته دلالت نماید مانند: کاش احمد خط لکھتا: کاش احمد نامه می نوشت.

روش ساخت ماضی تمنایی یا شرطی: علامت مصدر «نا» را حذف می کنیم بعد از آن «تا»

یا «تے» یا «تی» یا «تیں» را اضافه می کنیم مانند: کھانا - نا + تا = کھاتا (اگر/کاش می خورد) * کھانا - نا +

تے = کھاتے (اگر/کاش می خوردند) * کھانا - نا + تی = کھاتی (اگر/کاش می خورد) * کھانا - نا + تیں =

کھاتیں (اگر/کاش می خوردند)

ماضی تمنایی						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ آتا	وہ آتے	تو آتا	تم/آپ آتے	میں آتا	ہم آتے
مؤنث	وہ آتی	وہ آتیں	تو آتی	تم/آپ آتیں	میں آتی	ہم آتیں
ترجمہ	او اگر/کاش می آمد.	آنها اگر/کاش می آمدند.	تو اگر/کاش می آمدی	شما اگر/کاش می آمدید	من اگر/کاش می آمدم	ما اگر/کاش می آمدیم

درس بیست و یکم (الف)

فعل حال سادہ

فعل حال سادہ: فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان حال دلالت نماید مانند: احمد خط کھتا ہے: احمد نامہ می نویسد.

روش ساخت فعل حال: علامت مصدر «نا» را حذف می کنیم بعد از آن «تا ہے» یا «تی ہے» یا

«تے ہیں» یا «تی ہیں» یا «تے ہو» یا «تی ہو» یا «تا ہوں» یا «تی ہوں» را اضافہ می کنیم مانند:

کھانا-نا+تا ہے = کھاتا ہے: (می خورد) * کھانا-نا+تے ہیں = کھاتے ہیں: (می خورند) * کھانا-نا+تی ہے = کھاتی ہے:

(می خورد) * کھانا-نا+تی ہیں = کھاتی ہیں: (می خورند)

فعل حال						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ آتا ہے	وہ آتے ہیں	تو آتا ہے	تم آتے ہو-آپ آتے ہیں	میں آتا ہوں	ہم آتے ہیں
مؤنث	وہ آتی ہے	وہ آتی ہیں	تو آتی ہے	تم آتی ہو-آپ آتی ہیں	میں آتی ہوں	ہم آتی ہیں
ترجمہ	او می آید	انہامی آیند	تو می آیی	شما می آئید	من می آیم	ما می آییم

درس بیست و یکم (ب)

فعل حال جاری

فعل حال جاری: فعلی را گویند کہ بر انجام کاری دلالت نماید کہ هنگام سخن گفتن در جریان باشد

مانند: احمد خط لکھ رہا ہے: (احمد دارد نامہ می نویسد.)

روش ساخت فعل حال: علامت مصدر «نا» را حذف می کنیم بعد از آن «رہا ہے» یا «رہی ہے» یا

«رہے ہیں» یا «رہی ہیں» یا «رہے ہو» یا «رہی ہو» یا «رہا ہوں» یا «رہی ہوں» را اضافہ می کنیم مانند:

کھانا-نا+ رہا ہے = کھا رہا ہے (دارد می خورد) * کھانا-نا+ رہے ہیں = کھا رہے ہیں (دارند می خورند) * کھانا-نا+ رہی

ہے = کھا رہی ہے (دارد می خورد) * کھانا-نا+ رہی ہیں = کھا رہی ہیں (دارند می خورند)

فعل حال						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ آرہا ہے	وہ آرہے ہیں	تو آرہا ہے	تم آرہے ہو- آپ آرہے ہیں	میں آرہا ہوں	ہم آرہے ہیں
مؤنث	وہ آرہی ہے	وہ آرہی ہیں	تو آرہی ہے	تم آرہی ہو- آپ آرہی ہیں	میں آرہی ہوں	ہم آرہی ہیں
ترجمہ	او دارد	آنها دارند	تو داری	شما دارید می آید	من دارم	ما داریم
	می آید	می آیند	می آیی		می آیم	می آییم

درس بیست و دوم

فعل مضارع

فعل مضارع: فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان حال و آئندہ دلالت نماید مانند: احمد خط کھئے: احمد نامہ بنویسد.

روش ساخت فعل مضارع: علامت مصدر «نا» را حذف می کنیم بعد از آن اگر «الف» یا «واو» باقی ماند «ے» یا «ئیں» یا «و» یا «ؤں» را اضافہ می کنیم مانند: کھانا-نا+ے=کھائے (بخورد) * کھانا-نا+ئیں=کھائیں (بخورند) * کھانا-نا+و=کھاؤ (بخورید) * کھانا-نا+ؤں=کھاؤں (بخورم)

و اگر بعد از حذف علامت مصدر، حرفی دیگر باقی ماند «ے» یا «ئیں» یا «و» یا «ؤں» را اضافہ می کنیم مانند: دیکھنا-نا+ے=دیکھے (ببیند) * دیکھنا-نا+ئیں=دیکھیں (ببینند) * دیکھنا-نا+و=دیکھو (ببیند) * دیکھنا-نا+ؤں=دیکھوں (ببینم)

فعل مضارع						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر و مؤنث	وہ آئے	وہ آئیں	تو آئے	تم آؤ-آپ آئیں	میں آؤں	ہم آئیں
ترجمہ	او بیاید.	آنها بیایند	تو بیایی	شما بیاید	من بیایم	ما بیایم
مذکر و مؤنث	وہ سوئے	وہ سوئیں	تو سوئے	تم سوؤ-آپ سوئیں	میں سوؤں	ہم سوئیں
ترجمہ	او بخوابد.	آنها بخوابند	تو بخوابی	شما بخوابید	من بخوابم	ما بخوابیم
مذکر و مؤنث	وہ دیکھے	وہ دیکھیں	تو دیکھے	تم دیکھو-آپ دیکھیں	میں دیکھوں	ہم دیکھیں
ترجمہ	او ببیند.	آنها ببینند	تو ببینی	شما ببینید	من ببینم	ما ببینیم

درس بیست و سوم

فعل مستقبل (آینده)

فعل مستقبل (آینده): فعلی را گویند که بر انجام کاری در زمان آینده دلالت نماید مانند: احمد خط کھے گا: احمد نامہ خواهد نوشت.

روش ساخت فعل مستقبل (آینده): با اضافه کردن «گا، گی، گے» در آخر فعل مضارع، فعل مستقبل ساخته می شود مانند: کھائے + گا = کھائے گی (خواهد خورد) * کھائے + گی = کھائے گی (خواهد خورد) * کھائیں + گے = کھائیں گے (خواهند خورد)

فعل مستقبل						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ آئے گا	وہ آئیں گے	تو آئے گا	تم آؤ گے - آپ آئیں گے	میں آؤں گا	ہم آئیں گے
مؤنث	وہ آئے گی	وہ آئیں گی	تو آئے گی	تم آؤ گی - آپ آئیں گی	میں آؤں گی	ہم آئیں گی
ترجمہ	او خواهد آمد.	آنها خواهند آمد.	تو خواهی آمد.	شما خواهید آمد.	من خواهم آمد.	ما خواهیم آمد.

درس بیست و چهارم

فعل امر

فعل امر: فعلی را گویند که در آن به انجام کاری دستور داده شود مانند: خط لکھ: نامه بنویس.

روش ساخت فعل امر: علامت مصدر «نا» را حذف می‌کنیم در صیغه واحد حاضر هیچ حرفی اضافه

نمی‌کنیم و در بقیه صیغه‌ها «و» یا «ئ» یا «ئیں» را اضافه می‌کنیم مانند: کھانا - نا = کھا (بخور) * کھانا - نا + و =

کھاؤ (بخورید) * کھانا - نا + ئے = کھائے (بخورد) * کھانا - نا + ئیں = کھائیں (بخورند)

نوت: فعل امر فقط چهار صیغه دارد.

فعل امر				
جنس	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد غائب	جمع غائب
مذکر و مؤنث	تو آ	تم آؤ-آپ آئیں	وہ آئے	وہ آئیں
ترجمہ	تو بیا	شما بیایید	او بیاید.	آنها بیایند.

درس بیست و پنجم

فعل نهی

فعل نهی: فعلی را گویند که در آن از انجام کاری منع شود مانند: خط مت لکھ: نامہ ننویس.

روش ساخت فعل نهی: با اضافه کردن «نه» یا «مت» قبل از فعل امر، فعل نهی ساخته می شود مانند:

کھا: نہ / مت کھا (نخور) * کھاؤ: نہ / مت کھاؤ (نخورید) * کھائے: نہ / مت کھائے (نخورد) * کھائیں: نہ / مت کھائیں (نخورند)

نوٹ: فعل نهی فقط چهار صیغہ دارد.

فعل نهی				
جنس	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد غائب	جمع غائب
مذکر و مؤنث	تو نہ آ	تم نہ آؤ - آپ نہ آئیں	وہ نہ آئے	وہ نہ آئیں
مذکر و مؤنث	تو مت آ	تم مت آؤ - آپ مت آئیں	وہ مت آئے	وہ مت آئیں
ترجمہ	تو نیا	شما نیاید	او نیاید.	آنها نیایند.

درس بیست و ششم

فعل لازم و متعدی

فعل لازم فعلی را گویند که با فاعل تکمیل شود و به مفعول نیاز نداشته باشد مانند: مانند: احمد آیا (احمد آمد)
 فعل متعدی فعلی را گویند که با فاعل تکمیل نشود و به مفعول نیاز داشته باشد و عموماً بعد از آن علامت
 «ن» می آید مانند: احمد نے کھانا کھایا (احمد غذا خورد)

روش های تبدیل کردن فعل لازم به فعل متعدی

- ۱- با اضافه کردن «الف» بعد از حرف دوم مصدر مانند: اترنا: اترانا - اچھلنا: اچھلانا - اکھڑنا: اکھڑانا
- ۲- با اضافه کردن «یای مجهول» بعد از حرف دوم مصدر مانند: سمٹنا: سمٹنا - اکھڑنا: اکھڑنا - بکھیرنا: بکھیرنا
- ۳- با اضافه کردن «واو مجهول» بعد از حرف دوم مصدر مانند: چھونا: چھونا
- ۴- اگر حرف سوم مصدر حرف علت باشد یعنی «الف» یا «و» یا «ی» باشد آن را حذف نموده و بجای آن
 «لا» می آوریم مانند: نہانا: نہلانا - دھونا: دھلانا

روش منفی ساختن فعل مثبت

با آوردن «نه» یا «نہیں» قبل از فعل در جمله مثبت، فعل منفی ساخته می شود مانند: آیا = نہیں آیا (نیامد) *
 کھاؤں = نہ کھاؤں (نخورم)

برای منفی ساختن ماضی تمنایی و فعل مضارع همیشه «نہ» استفاده می شود مانند: احمد خط نہ لکھے: احمد نامه
 ننویسد. - کاش فیصل نہ آتا (کاش فیصل نمی آمد)

فعل معروف و مجهول

فعل معروف فعلی را گویند که فاعلش مشخص باشد مانند: احمد نے خط لکھا: احمد نامه نوشت.

فعل مجهول فعلی را گویند که فاعلش مشخص نباشد مانند: خط لکھا گیا: نامه نوشته شد.

روش ساختن فعل مجهول: از هر مصدری که می خواهیم فعل مجهول بسازیم در آخر ماضی مطلق آن،
 از مصدر «جانا» همان نوع فعل مجهول را می آوریم. مثلاً اگر خواستیم از مصدر «لانا» ماضی قریب مجهول
 بسازیم در آخر ماضی مطلق که «لایا» باشد، ماضی قریب مصدر «جانا» را که «گیاہے» باشد می آوریم مانند: لایا
 + گیاہے = لایا گیاہے (آورده شده است). و اگر خواستیم فعل حال مجهول بسازیم در آخر ماضی مطلق که
 «لایا» باشد، فعل حال مصدر «جانا» را که «جاتاہے» باشد می آوریم مانند: لایا + جاتاہے = لایا جاتاہے (آورده
 می شود)

ماضی مطلق مجہول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ بھیجا گیا	وہ بھیجے گئے	تو بھیجا گیا	تم / آپ بھیجے گئے	میں بھیجا گیا	ہم بھیجے گئے
مؤنث	وہ بھیجی گئی	وہ بھیجی گئیں	تو بھیجی گئی	تم / آپ بھیجی گئیں	میں بھیجی گئی	ہم بھیجی گئیں
ترجمہ	او فرستادہ	انہا فرستادہ	تو فرستادہ	شما فرستادہ	من فرستادہ	ما فرستادہ
	شد	شدند	شدی	شدید	شدم	شدیم

ماضی قریب مجہول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ بھیجا گیا ہے	وہ بھیجے گئے ہیں	تو بھیجا گیا ہے	تم / آپ بھیجے گئے ہیں	میں بھیجا گیا ہوں	ہم بھیجے گئے ہیں
مؤنث	وہ بھیجی گئی ہے	وہ بھیجی گئی ہیں	تو بھیجی گئی ہے	تم / آپ بھیجی گئی ہیں	میں بھیجی گئی ہوں	ہم بھیجی گئی ہیں
ترجمہ	او فرستادہ	انہا فرستادہ	تو فرستادہ	شما فرستادہ	من فرستادہ	ما فرستادہ
	شدہ است.	شدہ اند	شدہ ای	شدہ اید	شدہ ام	شدہ ایم

ماضی بعید مجہول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ بھیجا گیا تھا	وہ بھیجے گئے تھے	تو بھیجا گیا تھا	تم / آپ بھیجے گئے تھے	میں بھیجا گیا تھا	ہم بھیجے گئے تھے
مؤنث	وہ بھیجی گئی تھی	وہ بھیجی گئی تھیں	تو بھیجی گئی تھی	تم / آپ بھیجی گئی تھیں	میں بھیجی گئی تھی	ہم بھیجی گئی تھیں
ترجمہ	او فرستادہ	انہا فرستادہ	تو فرستادہ	شما فرستادہ شدہ	من فرستادہ	ما فرستادہ شدہ
	شدہ بود.	شدہ بودند	شدہ بودی	بودید	شدہ بودم	بودیم

ماضی تمنای مجہول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ بھیجا جاتا	وہ بھیجے جاتے	تو بھیجا جاتا	تم / آپ بھیجے جاتے	میں بھیجا جاتا	ہم بھیجے جاتے
مؤنث	وہ بھیجی جاتی	وہ بھیجی جاتیں	تو بھیجی جاتی	تم / آپ بھیجی جاتیں	میں بھیجی جاتی	ہم بھیجی جاتیں
ترجمہ	او اگر/کاش فرستادہ می شد.	آنها اگر/کاش فرستادہ می شدند.	تو اگر/کاش فرستادہ می شدی	شما اگر/کاش فرستادہ می شدید	من اگر/کاش فرستادہ می شدم	ما اگر/کاش فرستادہ می شدیم

فعل حال مجہول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ بھیجا	وہ بھیجے	تو بھیجا	تم بھیجے جاتے ہو۔	میں بھیجا	ہم بھیجے
	جاتا ہے	جاتے ہیں	جاتا ہے	آپ بھیجے جاتے ہیں	جاتا ہوں	جاتے ہیں
مؤنث	وہ بھیجی	وہ بھیجے	تو بھیجی	تم بھیجے جارہے ہو۔	میں بھیجی	ہم بھیجے
	جارہا ہے	جارہے ہیں	جارہا ہے	آپ بھیجے جارہے ہیں	جارہا ہوں	جارہے ہیں
مؤنث	وہ بھیجی	وہ بھیجی	تو بھیجی	تم بھیجی جاتی ہو۔	میں بھیجی	ہم بھیجی
	جاتی ہے	جاتی ہیں	جاتی ہے	آپ بھیجی جاتی ہیں	جاتی ہوں	جاتی ہیں
ترجمہ	او فرستادہ می شود.	آنها فرستادہ می شوند	تو فرستادہ می شوی	شما فرستادہ می شوید	من فرستادہ می شوم	ما فرستادہ می شویم
	او فرستادہ می شود.	آنها فرستادہ می شوند	تو فرستادہ می شوی	شما فرستادہ می شوید	من فرستادہ می شوم	ما فرستادہ می شویم

فعل مضارع مجہول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ	وہ	تو	تم بھیجے جاؤ	میں	ہم
	بھیجا جائے	بھیجے جائیں	بھیجا جائے	آپ بھیجے جائیں	بھیجا جاؤں	بھیجے جائیں
مؤنث	وہ	وہ	تو	تم بھیجی جاؤ	میں	ہم
	بھیجی جائے	بھیجی جائیں	بھیجی جائے	آپ بھیجی جائیں	بھیجی جاؤں	بھیجی جائیں
ترجمہ	او فرستادہ	آنها فرستادہ	تو فرستادہ	شما فرستادہ بشوید	من فرستادہ	ما فرستادہ
	بشود.	بشوند	بشوی		بشوم	بشویم

فعل مستقبل (آیندہ) مجہول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ بھیجا	وہ بھیجے	تو بھیجا	تم بھیجے جاؤ گے	میں بھیجا	ہم بھیجے
	جائے گا	جائیں گے	جائے گا	آپ بھیجے جائیں گے	جاؤں گا	جائیں گے
مؤنث	وہ بھیجی	وہ بھیجی	تو بھیجی	تم بھیجی جاؤ گی	میں بھیجی	ہم بھیجی
	جائے گی	جائیں گی	جائے گی	آپ بھیجی جائیں گی	جاؤں گی	جائیں گی
ترجمہ	او فرستادہ	فرستادہ	تو فرستادہ	شما فرستادہ خواہید شد.	من فرستادہ	ما فرستادہ
	خواہد شد.	خواہند شد.	خواہی شد.		خواہم شد.	خواہیم شد.

ماضی استمراری مجہول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ	وہ	تو	تم / آپ	میں	ہم
	بھیجا جاتا تھا	بھیجے جاتے تھے	بھیجا جاتا تھا	بھیجے جاتے تھے	بھیجا جاتا تھا	بھیجے جاتے تھے
مؤنث	وہ	وہ	تو	تم / آپ	میں	ہم
	بھیجی جاتی تھی	بھیجی جاتی تھیں	بھیجی جاتی تھی	بھیجی جاتی تھیں	بھیجی جاتی تھی	بھیجی جاتی تھیں
ترجمہ	او	آنها	تو	شما	من	ما
	فرستادہ	فرستادہ	فرستادہ	فرستادہ	فرستادہ	فرستادہ
	می شد.	می شدند	می شدی	می شدید	می شدم	می شدیم

ماضی احتمالی مجہول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ	وہ	تو	تم / آپ	میں	ہم
	بھیجا ہوگا	بھیجے ہو گئے	بھیجا ہوگا	بھیجے گئے ہو گئے	بھیجا ہوگا	بھیجے گئے ہو گئے
مؤنث	وہ	وہ	تو	تم / آپ	میں	ہم
	بھیجی ہوگی	بھیجی ہوگی	بھیجی ہوگی	بھیجی ہوگی	بھیجی ہوگی	بھیجی ہوگی
ترجمہ	او	آنها	تو	شما	من	ما
	شاید فرستادہ	شاید فرستادہ	شاید فرستادہ	شاید فرستادہ	شاید فرستادہ	شاید فرستادہ
	شده باشند.	شده باشند.	شده باشی	شده باشید	شده باشم	شده باشیم

درس بیست و ہفتم

روش استعمال مصدر سگنا (توانستن)

ابتدا مصدری را کہ می‌خواہیم مصدر (سگنا) را با او استعمال کنیم، در جملہ ذکر می‌کنیم و علامت مصدر (تا) را از آخر آن مصدر حذف می‌کنیم و دیگر هیچ نوع تغییری در آن نمی‌آوریم سپس مصدر (سگنا) را بعد از آن مصدر می‌آوریم و تمام تغییراتی را کہ برای ساختن افعال مختلف لازم می‌باشد در مصدر (سگنا) می‌آوریم نہ آن مصدر دیگر. مثلاً ما می‌خواہیم مصدر (سگنا) را با مصدر (لانا) استعمال کنیم پس علامت مصدر (تا) را از آخرش حذف می‌کنیم و دیگر هیچ نوع تغییری در آن نمی‌آوریم و سپس مصدر (سگنا) را بعد از (لا) می‌آوریم و تمام تغییرات را در مصدر (سگنا) می‌آوریم مانند نقشہ زیر:

توانستہ بودم بیاورم	لا سکا تھا	توانستہ ام بیاورم	لا سکا ہے	توانستم بیاورم	لا سکا
توانستہ بودیم بیاوریم	لا سکتے تھے	توانستہ ایم بیاوریم	لا سکتے ہیں	توانستیم بیاوریم	لا سکتے
آوردہ خواہم توانست	لا سکوں گا	می‌توانم بیاورم	لا سکتا ہوں	می‌توانستم بیاورم	لا سکتا تھا
آوردہ خواہیم توانست	لا سکیں گے	می‌توانیم بیاوریم	لا سکتے ہیں	می‌توانستیم بیاوریم	لا سکتے تھے

درس بیست و هشتم

روش استعمال مصدر چاهنا (خواستن)

هر زمان مصدر (چاهنا) به تنهایی در جمله ذکر شود همانند مصادر دیگر ساخته می‌شود مانند: چاهنا: خواستم؛ چاهتا: می‌خواستم؛ چاهتاہوں: می‌خواهم

اما هر زمان با مصادر دیگر در جمله ذکر شود روش استعمالش این است که ابتدا مصدری را که می‌خواهیم (چاهنا) را با او استعمال کنیم، به صورت مصدر در جمله ذکر می‌کنیم و هیچ نوع تغییری در آن نمی‌آوریم سپس مصدر (چاهنا) را بعد از آن مصدر می‌آوریم و تمام تغییراتی را که برای ساختن افعال مختلف لازم می‌باشد در مصدر (چاهنا) می‌آوریم نه آن مصدر دیگر. مثلا ما می‌خواهیم مصدر (چاهنا) را با مصدر (لانا) استعمال کنیم پس (لانا) را به صورت مصدر ذکر می‌کنیم و هیچ نوع تغییری در آن نمی‌آوریم سپس مصدر (چاهنا) را بعد از (لانا) می‌آوریم و تمام تغییرات را در مصدر (چاهنا) می‌آوریم مانند نقشه زیر:

می‌خواستم بیاورم	لاناچاہتا تھا	خواستہ بودم بیاورم	لاناچاہتا تھا	خواستم بیاورم	لاناچاہا
می‌خواستیم بیاوریم	لاناچاہتے تھے	خواستہ بودیم بیاوریم	لاناچاہتے تھے	خواستیم بیاوریم	لاناچاہے
خواهم آورد	لاناچاہوں گا	می‌خواهم بیاورم	لاناچاہ رہا ہوں	می‌خواهم بیاورم	لاناچاہتا ہوں
خواهیم آورد	لاناچاہیں گے	می‌خواهیم بیاوریم	لاناچاہ رہے ہیں	می‌خواهیم بیاوریم	لاناچاہتے ہیں

درس بیست و نهم

روش استعمال فعل لگنا با افعال دیگر

هر زمان مصدر (لگنا) به تنهایی در جمله ذکر شود همانند مصادر دیگر ساخته می‌شود و به ۳۳ معنی می‌آید که در فیروز اللغات صفحه ۱۱۶۱ ذکر شده است از قبیل: چسپیدن، وصل شدن، زخمی شدن، شعله ور شدن و ...

اما هر زمان با افعال دیگر در جمله ذکر شود فقط به معنای شروع کردن می‌آید و روش استعمالش این است که ابتدا مصدری را که می‌خواهیم (لگنا) را با او استعمال کنیم، در جمله ذکر می‌کنیم و الفی را که در آخر مصدر است حذف می‌کنیم و بجای آن یای مجهول (ے) می‌آوریم و دیگر هیچ نوع تغییری در آن نمی‌آوریم سپس مصدر (لگنا) را بعد از آن مصدر می‌آوریم و تمام تغییراتی را که برای ساختن افعال مختلف لازم می‌باشد در مصدر (لگنا) می‌آوریم نه آن مصدر دیگر. مثلاً ما می‌خواهیم مصدر (لگنا) را با مصدر (لانا) استعمال کنیم پس الفی را که در آخر مصدر (لانا) است حذف می‌کنیم و بجای آن یای مجهول (ے) می‌آوریم و دیگر هیچ نوع تغییری در آن نمی‌آوریم و سپس مصدر (لگنا) را بعد از (لانے) می‌آوریم و تمام تغییرات را در مصدر (لگنا) می‌آوریم مانند نقشه زیر:

آوردن را شروع کرده بودم	لانے لگتا	آوردن را شروع کرده ام	لانے لگا ہے	آوردن را شروع کردم	لانے لگا
آوردن را شروع کرده بودیم	لانے لگتے تھے	آوردن را شروع کرده ایم	لانے لگتے ہیں	آوردن را شروع کردیم	لانے لگے
آوردن را شروع خواهم کرد	لانے لگوں گا	آوردن را شروع می‌کنم	لانے لگتا ہوں	آوردن را شروع می‌کردم	لانے لگتا تھا
آوردن را شروع خواهیم کرد	لانے لگیں گے	آوردن را شروع می‌کنیم	لانے لگتے ہیں	آوردن را شروع می‌کردیم	لانے لگتے تھے

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**